

รายงานวิจัย
เรื่อง

ปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

โดย

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร มณีศรีขำ

ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2555

รายงานวิจัยนี้ ได้รับเงินสนับสนุนการวิจัย จากงบประมาณรายได้
คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

บทคัดย่อ

ทศพร มณีศรีข้า. (2555). ปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนา

ผู้เรียน. ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

การศึกษาวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในโรงเรียนสังกัดเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการพื้นฐานการศึกษา จำแนกตามเพศ เขตพื้นที่การศึกษา ขนาดของโรงเรียน ประสพการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คือ ครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 127 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม ปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับ ปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การทดสอบค่าที (t-test) การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way Analysis of Variance) การทดสอบรายคู่ (Fisher's Least – Significance Difference)

ผลการวิจัยสรุปได้ ดังนี้

1. ครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความต้องการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. ครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำแนกตามเพศ เขตพื้นที่การศึกษา ขนาดของโรงเรียน ประสพการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา มีปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญ
3. ครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำแนกตามเพศ เขตพื้นที่การศึกษา ขนาดของโรงเรียน ประสพการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา มีความต้องการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ ยกเว้น จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา ที่มีความต้องการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านโครงสร้างหลักสูตรการจัดการศึกษาชั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้ และด้านงบประมาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ABSTRACT

Totsaworn Maneesrikum. (2012). The Problem and Desire of Teachers to Manipulate the Students Development Activities. Department of Guidance and Educational Psychology, Faculty of Education, Srinakharinwirot University.

The purpose of this research was to study on the problem and desire of teachers to manipulate the students development activities. Classified by gender, educational service area office, size of school, experience in students development activities and program in subject study. The subjects were 127 teachers and 7 interviewers in The Secondary Educational Service Area Office, Office of The Basic Education Commission.

The research instruments used for collecting data were the Questionnaires for survey and guidelines for interview of problem and desire of teachers to manipulate the students' development activities and interview of problem and desire of teachers to manipulate the students development activities. The statistical analysed were t – test, One – way analysis of variance and Fisher's Least significant difference.

The results of the study were as follows :

1. The teachers in The Secondary Educational Service Area Office, Office of The Basic Education Commission had problems on students' development activities in middle level and on demand for students' development activities in high level.
2. No significant differences on problem of teachers in students' development activities when classified by teachers gender, educational service area office, size of school, experience in students' development activities and program in subject study.
3. No significant differences on desire of teachers in students' development activities when classified by teachers gender, size of school, experience in students' development activities and program in subject study. Statistically significant differences at .05 on desire of teachers in students' development activities when classified by educational service area office, regarding the structural of basic curriculum B.E. 2544, place and building, instrument and source of learning, and budget.

สารบัญ

บทที่

หน้า

1	บทนำ	
	คำนำ	1
	ความมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย	4
	ความสำคัญของการวิจัย	4
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย	5
	ตัวแปรที่ศึกษาวิจัย	6
	นิยามศัพท์เฉพาะ	6
	กรอบแนวคิดการศึกษาวิจัย	7
	สมมติฐานการวิจัย	7
2	เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
	เอกสารเกี่ยวกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551	8
	เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	
	ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	9
	หลักการสำคัญของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	10
	แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	10
	โครงสร้างในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	11
	เป้าหมายของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	11
	การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	12
	บทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง	15
	ปัญหาและอุปสรรคการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	18
	งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	
	งานวิจัยภายในประเทศ	19
	งานวิจัยต่างประเทศ	24
3	วิธีดำเนินการวิจัย	
	ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย	25
	เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	26

บทที่	หน้า
การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ	30
การเก็บรวบรวมข้อมูล	31
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	32
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	33
4 ผลวิเคราะห์ข้อมูล	
สัญลักษณ์และอักษรย่อในการวิเคราะห์ข้อมูล	34
การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	34
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	35
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	
ความมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย	64
สมมติฐานการวิจัย	64
ขอบเขตของการศึกษาวิจัย	64
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย	65
ตัวแปรที่ศึกษาวิจัย	65
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย	65
วิธีการดำเนินการศึกษาวิจัย	66
การวิเคราะห์ข้อมูล	66
สรุปผลการศึกษาวิจัย	66
อภิปรายผล	69
ข้อเสนอแนะ	73
บรรณานุกรม	74
ภาคผนวก	
แบบสอบถามครูผู้สอน	77
แบบสัมภาษณ์	88
ประวัติย่อผู้วิจัย	90

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย	5
2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษาวิจัย	34
3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา	36
4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำแนกตามตัวแปรรายด้าน	37
5 การเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำแนกตามเพศ	38
6 การเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา	44
7 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ปัญหาของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา ด้วยวิธี LSD	45
8 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา ด้วยวิธี LSD	47
9 การเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน	50
10 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ปัญหาของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้วยวิธี LSD	51
11 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้วยวิธี LSD	53
12 การเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำแนกตามประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	54
13 การเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำแนกตามสาขาที่สำเร็จการศึกษา	55

บทที่ 1

บทนำ

คำนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) มุ่งเน้นให้การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขและยึดหลักให้เป็นการศึกษาตลอดชีวิต โดยให้ทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาการแนะแนว จึงจำเป็นต้องมีการปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์การแนะแนวทั้งในด้านแนวคิด และวิธีการทำงานให้เป็น “การแนะแนวมิติใหม่” ที่มุ่งให้ผู้บริหาร ครูทุกคน พ่อแม่ ผู้ปกครอง และทุกส่วนทุกฝ่ายในสังคมมีบทบาท และมีส่วนร่วมในการแนะแนวชีวิตและสังคม เพื่อดูแลช่วยเหลือบุคคลในทุกช่วงวัยของชีวิต มีคุณภาพชีวิตและสังคมที่ดีขึ้น (กรมวิชาการ. 2545 : 2)

กระทรวงศึกษาธิการ จึงได้จัดทำแผนพัฒนาการแนะแนว ในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) ขึ้น เพื่อเป็นแผนแม่บทในการดำเนินงานแนะแนวให้กับสถานศึกษา และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งระดับเขตพื้นที่ จังหวัด อำเภอ กิ่งอำเภอและท้องถิ่น มีจุดเน้นสำคัญสอดคล้องกับแนวคิดและทิศทางของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) ในการพัฒนาแบบองค์รวม โดยยึดคนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา ภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง และสังคมไทยที่พึงประสงค์ในอนาคต แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรม ระยะที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549) ที่เน้นให้คนมีความรู้ คู่คุณธรรม แผนปฏิรูปการศึกษา ที่เน้นการปฏิรูปการเรียนรู้โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

นโยบายรัฐบาลด้านการศึกษา เพื่อสร้างคน สร้างงาน สร้างชาติ และมีบทบาทสำคัญที่จะส่งเสริมสนับสนุนให้แผนการศึกษา ศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมแห่งชาติ (พ.ศ. 2545 – 2549) บรรลุจุดมุ่งหมายในการพัฒนาคนให้มีคุณภาพ คือ เป็นคนดี คนเก่ง และมีความสุข และพัฒนาสังคมให้เป็นสังคมที่มีความเข้มแข็งและมีคุณภาพได้ (กรมวิชาการ. 2545 : 2)

หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 กำหนดให้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการพัฒนาผู้เรียนเช่นเดียวกับการเรียนสาระการเรียนรู้ และกำหนดให้เป็นเกณฑ์สำคัญในการผ่านช่วงชั้นและจบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน สถานศึกษาจะต้องจัดให้มีกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโครงสร้างหลักสูตรสถานศึกษา ทุกช่วงชั้น และจัดให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างจริงจัง มุ่งพัฒนาองค์รวมของความเป็นมนุษย์ให้ครบทุกด้าน ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรมและค่านิยมที่พึงปรารถนา

สมบูรณ์ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดพัฒนาการและได้รับประโยชน์จากการปฏิบัติกิจกรรมเหล่านั้นอย่างเต็มที่

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบ่งออกได้เป็น 2 ลักษณะ ได้แก่ กิจกรรมแนะแนวและกิจกรรมนักเรียน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนาความสามารถของตนเองตามศักยภาพ เน้นการเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเลือกเองตามความสามารถ ความสนใจ และความถนัดอย่างแท้จริง ไม่ใช่กิจกรรมที่ครูจัดขึ้นในการเรียนวิชาต่าง ๆ ซึ่งผู้เรียนจะต้องเรียนและสอบให้ผ่านตามเกณฑ์ที่กำหนด แต่เป็นการประกอบกิจกรรมร่วมกัน โดยผู้เรียนช่วยกันคิด ช่วยกันทำ และช่วยกันแก้ปัญหา เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจร ตั้งแต่ศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานเป็นกลุ่ม อันเป็นการปลูกฝังลักษณะนิสัยที่ดีในการอยู่ร่วมกันในสังคม ซึ่งสถานศึกษามีส่วนที่จะผลักดันให้การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีประสิทธิภาพ โดยสถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย มีรูปแบบวิธีการที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเกื้อกูลส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ จัดกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัด ตามธรรมชาติและความสามารถ ความต้องการของผู้เรียน จัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกในการทำประโยชน์เพื่อสังคมและจัดกิจกรรมประเภทบริการด้านต่าง ๆ ฝึกการทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนร่วม

หลักสูตรใหม่นั้นได้คาดหวังให้สถานศึกษานำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเข้ามาดำเนินการให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์บรรลุตามจุดมุ่งหมายของหลักสูตร หากสถานศึกษามีศักยภาพในการจัดกิจกรรมแล้ว สามารถพัฒนาได้ครอบคลุมจุดมุ่งหมายของหลักสูตรทุกข้อ

สภาพการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษา ที่จัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ส่วนมากยังมีปัญหาทั้งในด้านการจัดกิจกรรมและคุณภาพการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาหลายแห่งยังขาดความเข้าใจในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยละเอียดไม่มีการจัดเวลาสำหรับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้ครบถ้วนดังหลักสูตรให้แนวทางไว้ ทั้งในส่วนของกิจกรรมแนะแนวและกิจกรรมนักเรียน เพราะการแนะแนวมีส่วนสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างคน สร้างงาน สร้างชาติ กล่าวคือ สร้างคน ให้คนรู้จักและเข้าใจตนเอง เข้าใจชีวิต เข้าใจและยอมรับผู้อื่น มีทักษะในการดำเนินชีวิต รักและเห็นคุณค่าในตนเอง สร้างงาน ให้คนรู้ความถนัด ความสนใจ และบุคลิกภาพของตน รู้ข้อมูลด้านอาชีพ ตลอดจนสามารถสร้างความสัมพันธ์ระหว่างตนเองกับอาชีพได้อย่างถูกต้อง มีการฝึกงานอาชีพหรือมีประสบการณ์ในงาน มีคุณลักษณะพื้นฐานที่จำเป็นในการประกอบอาชีพให้ประสบความสำเร็จ สร้างชาติ ให้คนมีความรู้ทางวิชาการ (ทฤษฎี) มีทักษะทางวิชาการ มีคุณธรรม จริยธรรม เอื้ออาทร สมานฉันท์ และเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวม (ภาวินี ศรีสุขวัฒนานนท์ และคณะ. 2544 : 2) นอกจากนี้ ครู

ผู้รับผิดชอบในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนยังขาดความรู้ ทักษะที่จะนำมาจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้กับผู้เรียน ทั้งนี้เพราะมีการเปลี่ยนแปลงในระดับนโยบายที่กำหนดให้ครูทุกคนทำหน้าที่ครูแนะแนว ในระดับหนึ่ง ด้วยความเป็นครูที่ผ่านการเรียนรู้ในทางจิตวิทยามานาน ครูบางคนที่มีใจรักในงานพัฒนานักเรียนก็สามารถที่จะช่วยแบ่งเบาหรือรับภาระในหน้าที่ดังกล่าว แต่ก็น่าจะมีความรู้และความเข้าใจเท่ากับครูที่จบมาทางด้านจิตวิทยาการแนะแนวโดยตรง หากจะช่วยเหลือปัญหาที่กล่าวมา จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องจัดให้มีการฝึกอบรม เพื่อเตรียมตัวสำหรับการทำหน้าที่ครูที่จะช่วยในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แต่ก็ทำได้ยาก เพราะงานทางด้านจิตวิทยาการแนะแนวมิใช่เรื่องที่ครูทุกคนจะทำได้ และสิ่งที่ควรจะศึกษาอีกประการหนึ่ง คือ ครูให้ความสำคัญและเอาใจใส่ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนหรือไม่ และมากน้อยเพียงใด เนื่องจากครูไม่มีความเข้าใจที่ชัดเจนในหน้าที่ตนเองเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพราะ ครูส่วนมากจบในสาขาวิชาที่เป็นวิชาที่กำหนดให้เป็นวิชาหลัก ไม่ว่าจะเป็นทางด้านคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ ภาษาหรือสังคม ภาระงานสอนในวิชาหลักในแต่ละโรงเรียนก็มีคาบในการสอนจำนวนมาก การที่จะแบ่งเวลามาทำหน้าที่ตามที่นโยบายวาดหวัง จึงเป็นเรื่องที่ยาก ดังนั้น งานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจึงเป็นงานฝากที่ครูจำนวนมากไม่ให้ความสำคัญ ด้วยข้อจำกัดต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ครูส่วนมากไม่ได้จบมาทางด้านจิตวิทยาการแนะแนว มีประสบการณ์ในการทำงานที่เกี่ยวข้องกับการแนะแนวหรือไม่เพียงใด หรือคุณลักษณะเรื่องเพศ โดยลักษณะงานครูเพศหญิงน่าจะทำหน้าที่ได้ดีกว่าหรือไม่ รวมทั้ง อายุของครูที่รับผิดชอบหากมีอายุมาก แนวโน้มน่าจะมีประสบการณ์และเรียนรู้ เข้าใจในลักษณะงานและธรรมชาติของเด็กได้ดีกว่า ดังนั้น การที่กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไม่ประสบผลสำเร็จ อาจจะเกิดจากหลายสาเหตุ ดังที่ พัชรี สิทธิพลากุล (วารสารการศึกษา, 2547 : 26) กล่าวว่า ปัญหาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มี 3 ด้านคือ

1. ด้านการกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติ ปัญหาที่พบ คือ ผู้ปกครอง และชุมชน ไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติและกิจกรรมที่จัดไม่หลากหลาย

2. ด้านการส่งเสริมสนับสนุน

2.1. ด้านการแนะแนว ปัญหาที่พบ คือ โรงเรียนขาดบุคลากรด้านการแนะแนวนอกจากนี้งบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ สำหรับงานแนะแนวมิไม่เพียงพอ

2.2. ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ปัญหาที่พบ คือ โรงเรียนมีวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ที่ไม่เหมาะสมกับการดำเนินกิจกรรมพัฒนาความถนัด ความสนใจ ตามความต้องการของผู้เรียน ขาดแหล่งเรียนรู้และครูได้รับการอบรม สัมมนา เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถน้อยและไม่ต่อเนื่อง

3. ด้านการประเมินผล ปัญหาที่พบ คือ โรงเรียนขาดเครื่องมือในการประเมินที่ได้มาตรฐาน ไม่นำผลการประเมินไปใช้พัฒนา ขาดบุคลากรด้านการประเมินผล การประเมินผลตามสภาพจริงไม่ต่อเนื่อง

สิ่งที่น่าวิตกอย่างมาก หากสถานศึกษาที่เริ่มใช้หลักสูตรมีสภาพที่ยังขาดความเข้าใจในการดำเนินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หรือละเลยการเน้นในเรื่องความสำคัญของบทบาทกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามเจตนารมณ์ของหลักสูตร หรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอยู่ในสภาพแยกส่วนกับสาระการเรียนรู้ทั้ง 8 กลุ่มแล้วเจตนารมณ์ที่กำหนดให้กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นการลงตัวของหลักสูตรนั้น อาจคลาดเคลื่อนและไม่สามารถเชื่อมโยงไปสู่จุดมุ่งหมายของหลักสูตรได้ ทั้งที่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 ได้ประกาศใช้มากกว่า 10 ปีแล้ว

ดังนั้น แนวทางเดิมเดิมความรู้ให้กับบุคลากร และเร่งรัดให้เกิดการปฏิบัติไปในทิศทางที่สอดคล้องกับหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 จึงมีความจำเป็นต้องศึกษาปัญหาและความต้องการของครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะนำไปใช้สังเคราะห์ให้สามารถจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ ตามแนวทางที่หลักสูตรกำหนด อันเป็นแนวทางนำไปสู่เป้าหมายสูงสุดของการปฏิรูปการศึกษา คือ การพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เป็นคนดี มีปัญญา มีความสุข และเป็นภารกิจตามแนวทางของแผนการพัฒนาศรษฐกิจและสังคมฉบับที่ 9 ในยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคน เพื่อเสริมสร้างฐานรากของสังคมให้เข้มแข็งอย่างแท้จริง

ความมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ตั้งความมุ่งหมายไว้ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ เขตพื้นที่การศึกษา ขนาดของโรงเรียน ประสพการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และสาขาที่สำเร็จการศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ เขตพื้นที่การศึกษา ขนาดของโรงเรียน ประสพการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และสาขาที่สำเร็จการศึกษา

ความสำคัญของการศึกษาวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ จะเป็นแนวทางสำหรับครูผู้สอนในการกำหนดหรือออกแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และสะท้อนข้อมูลปัญหาและความต้องการของครูที่สมควรได้รับการดูแล ช่วยเหลือ ปรับปรุง เพื่อจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองตาม

ความสามารถ ตามศักยภาพ มุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้เรียนรู้ตามกลุ่มสาระทั้ง 8 กลุ่ม ผู้เรียนสามารถเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข เป็นกิจกรรมที่เลือกเองตามความสนใจอย่างแท้จริง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย เป็นครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการพื้นฐานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ทั้ง 3 เขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วยโรงเรียนจำนวนทั้งสิ้น 117 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

จากการศึกษาข้อมูลและการสัมภาษณ์ครูผู้สอนในโรงเรียนบางแห่ง ทำให้ทราบข้อมูลเบื้องต้นว่า ในแต่ละโรงเรียนจะมอบหมายให้ครูแนะแนวเป็นผู้ประสานและรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ณ วันนี้ จำนวนครูแนะแนวมีจำนวนน้อยลง บางโรงเรียนเหลือเพียง 1 คน หากโรงเรียนขนาดใหญ่จะมีประมาณ 3 – 5 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลครอบคลุม ผู้วิจัยจึงเลือกกลุ่มตัวอย่างจากครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทุกพื้นที่การศึกษาและทุกโรงเรียนใน กรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการโรงเรียนทั้ง 117 แห่ง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามปัญหาและความต้องการของครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จากผู้ที่รับผิดชอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนละ 3 คน ตอบแบบสอบถามปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หากตอบครบถ้วนทุกโรงเรียนจะได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 351 คน และจากการส่งแบบสอบถามปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผลของการตอบและส่งคืนกลับมาเป็นจำนวนทั้งหมด 53 โรงเรียน และจำนวนทั้งหมด 127 คน โดยมีรายละเอียด ดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

เขตพื้นที่การศึกษา	จำนวนโรงเรียน			จำนวนแบบสอบถาม		
	ที่ส่ง	ที่รับคืน	ร้อยละ	ที่ส่ง	ที่รับคืน	ร้อยละ
1	39	17	43.6	117	45	38.5
2	36	13	36.1	108	33	30.6
3	42	23	54.8	126	49	38.9
รวม	117	53	45.3	351	127	36.2

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

ครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร ทั้ง 3 เขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 117 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

จากข้อมูลที่ได้ศึกษาทำให้ทราบว่า โรงเรียนแต่ละแห่งมีครูที่รับผิดชอบงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนลดน้อยลงมาก บางโรงเรียนไม่มีผู้ทำหน้าที่ในการสอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้วิจัยจึงส่งแบบสอบถามปัญหาและความต้องการของครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไปยังโรงเรียนทั้ง 117 โรงเรียน ๆ ละ 3 ฉบับ เป็นจำนวนทั้งสิ้น 351 ฉบับ และได้รับแบบสอบถาม ๔ คืนจำนวน 127 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 36.2

ตัวแปรที่ศึกษาวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ข้อมูลส่วนตัวผู้สอน ประกอบด้วย เพศ เขตพื้นที่การศึกษา ขนาดของโรงเรียน ประสบการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และสาขาที่สำเร็จการศึกษา
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหาและความต้องการของครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

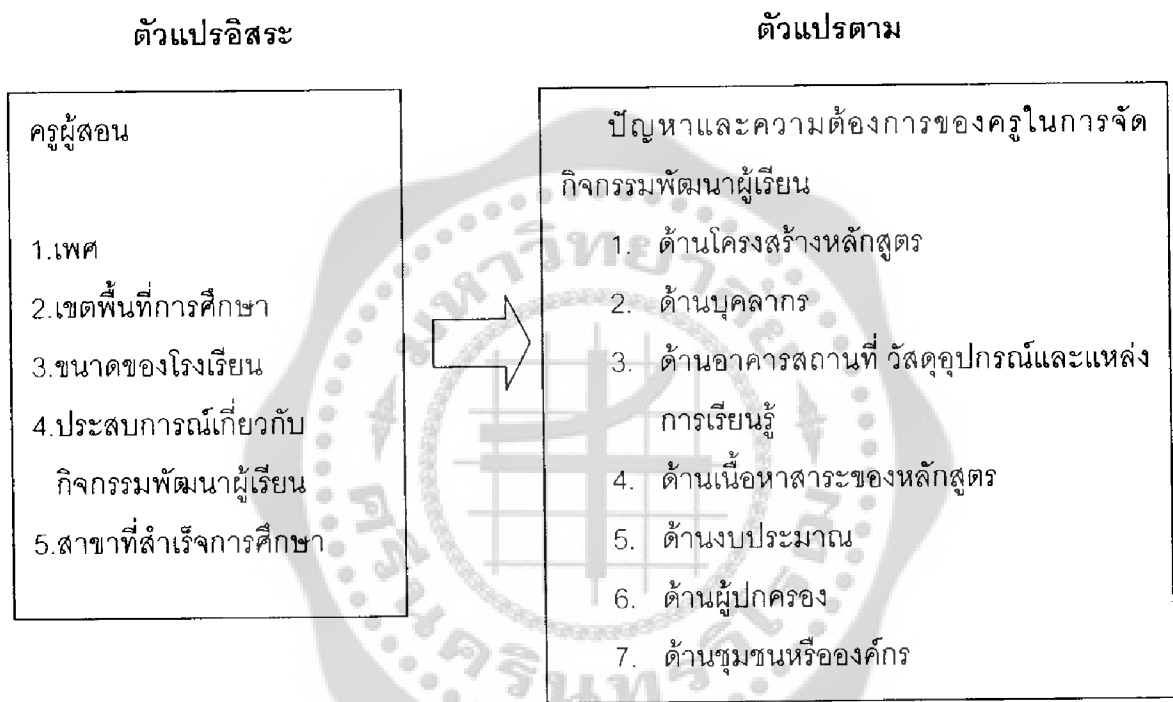
1. ปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง อุปสรรคและข้อขัดข้องต่าง ๆ ที่เป็นสาเหตุทำให้ครูผู้สอนไม่สามารถปฏิบัติงานตามบทบาทหน้าที่ได้ตามวัตถุประสงค์
2. ความต้องการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง ความรู้สึกที่เป็นความต้องการเฉพาะตัวของครูผู้สอนที่มีต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
3. ครูผู้สอน หมายถึง ครูผู้ทำหน้าที่จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนทั้งหมด ในโรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร ทั้ง 3 เขตพื้นที่การศึกษา
4. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง กิจกรรมที่ผู้เรียนเลือกเองตามความสามารถ ความสนใจ และความถนัด ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จากการปฏิบัติจริง พัฒนาผู้เรียนทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ และสังคม มุ่งสร้างเสริมเจตคติ คุณค่าชีวิต ปลูกฝังคุณธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักและเข้าใจตนเอง สร้างจิตสำนึกในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ปรับตัวและปฏิบัติตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติ และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแบ่งเป็น 2 ลักษณะ คือ

- 4.1 กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาความสามารถของผู้เรียน ให้เหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตนเอง เสริมสร้างทักษะชีวิต วุฒิภาวะทางอารมณ์ การเรียนรู้ในเชิงพหุปัญญา และการสร้างสัมพันธภาพ

ที่ดี ซึ่งผู้สอนทุกคนต้องทำหน้าที่แนะแนวให้คำปรึกษาด้านชีวิต การศึกษาต่อและการพัฒนาตนเองสู่โลกอาชีพและการมีงานทำ

4.2 กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนเป็นผู้ปฏิบัติด้วยตนเองอย่างครบวงจร ตั้งแต่ศึกษา วิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมิน และปรับปรุงการทำงาน โดยเน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น ลูกเสือเนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์และรักษาดินแดน เป็นต้น

กรอบแนวคิดการศึกษาวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัญหาของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ เขตพื้นที่การศึกษา ขนาดของโรงเรียน ประสบการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและสำเร็จการศึกษา มีความแตกต่างกัน
2. ความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนในเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเพศ เขตพื้นที่การศึกษา ขนาดของโรงเรียน ประสบการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และสำเร็จการศึกษา มีความแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและได้นำเสนอตามหัวข้อ ดังต่อไปนี้

1. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551
2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 2.1. ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 2.2. หลักการสำคัญของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 2.3. แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 2.4. โครงสร้างในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 2.5. เป้าหมายของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 2.6. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 2.7. บทบาทของบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
 - 2.7.1. บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา
 - 2.7.2. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา
 - 2.7.3. บทบาทของครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
 - 2.7.4. บทบาทของผู้เรียน
 - 2.7.5. บทบาทของผู้ปกครองและชุมชน
 - 2.8. ปัญหาและอุปสรรคการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 - 3.1. งานวิจัยภายในประเทศ
 - 3.2. งานวิจัยต่างประเทศ

1. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แบ่งเป็น 3 ลักษณะ ดังนี้

1. กิจกรรมแนะแนว เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนให้รู้จักตนเอง รู้รักษ์สิ่งแวดล้อม สามารถคิดตัดสินใจ คิดแก้ปัญหา กำหนดเป้าหมาย วางแผนชีวิตทั้งด้านการเรียนและอาชีพ สามารถปรับตัวได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ ยังช่วยให้ครูรู้จักและเข้าใจผู้เรียน ทั้งยังเป็นกิจกรรมที่ช่วยเหลือ และให้คำปรึกษาแก่ผู้ปกครองในการมีส่วนร่วมพัฒนาผู้เรียน

2. กิจกรรมนักเรียน เป็นกิจกรรมที่มุ่งพัฒนาความมีระเบียบวินัยความเป็นผู้นำผู้ตามที่ดี ความรับผิดชอบ การทำงานร่วมกัน การรู้จักแก้ปัญหา การตัดสินใจที่เหมาะสม ความมีเหตุผล การช่วยเหลือแบ่งปันกัน เชื้ออาหาร และสมานฉันท์ โดยจัดให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน ให้ได้ปฏิบัติด้วยตนเองในทุกขั้นตอน ได้แก่ การศึกษาวิเคราะห์ วางแผน ปฏิบัติตามแผน ประเมินและปรับปรุงการทำงาน เน้นการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม ตามความเหมาะสมและสอดคล้องกับวุฒิภาวะของผู้เรียน บริบทของสถานศึกษาและท้องถิ่น กิจกรรมนักเรียนประกอบด้วย

2.1 กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร

2.2 กิจกรรมชุมนุม ชมรม

3. กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ เป็นกิจกรรมที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน และท้องถิ่นตามความสนใจในลักษณะอาสาสมัคร เพื่อแสดงถึงความรับผิดชอบต่อสังคม ความดีงาม ความเสียสละต่อสังคม มีจิตสาธารณะ เช่น กิจกรรมอาสาพัฒนาต่าง ๆ กิจกรรมสร้างสรรค์สังคม การวัดและประเมินผลการเรียน

2. เอกสารที่เกี่ยวข้องกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.1 ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จากการศึกษาเอกสารมีผู้ให้ความหมายไว้มากพอสมควร แต่มิได้มีความแตกต่างกันในสาระสำคัญ ดังนี้

สุภาพร ชัมเจริญ (2545 : 3) ได้ให้ความหมาย กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ ดังนี้

1. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จัดอย่างเป็นกระบวนการ
2. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีรูปแบบวิธีการที่หลากหลาย
3. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จะมีการพัฒนาผู้เรียนทั้งทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และอารมณ์
4. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งส่งเสริมเจตคติ
5. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนสร้างจิตสำนึกในธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
6. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่พึงประสงค์
7. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนส่งเสริมให้รู้จัก และเข้าใจตนเอง
8. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมุ่งในการปรับตัว ปฏิบัติตนเป็นประโยชน์ต่อสังคม ประเทศชาติ และดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข

ส่วน ขจิต ฝอยทองและกาญจนา ทองอินทร์ (2546, สิงหาคม) ได้ให้ความหมายกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ ดังนี้

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หมายถึง กิจกรรมที่จัดอย่างมีรูปแบบด้วยวิธีการที่หลากหลาย เพื่อให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์จากการปฏิบัติจริง เพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์และสังคมและสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุข

2.2. หลักการสำคัญของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีหลักการสำคัญที่ควรยึดเป็นแนวทางปฏิบัติ ดังนี้

1. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีเป้าหมายของการจัดกิจกรรมที่ชัดเจน เป็นรูปธรรม และครอบคลุมผู้เรียนทุกคน
2. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่ผู้เรียนได้พัฒนาตนเองอย่างรอบด้านเต็มตามศักยภาพตามความสนใจ ความถนัด ความต้องการ เหมาะสมกับวัยและวุฒิภาวะ
3. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่ปลูกฝังและส่งเสริมจิตสำนึกในการบำเพ็ญตนให้เป็นประโยชน์ต่อสังคมในลักษณะต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต ประเพณี วัฒนธรรมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ
4. กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เป็นกิจกรรมที่ยึดหลักการมีส่วนร่วม โดยเปิดโอกาสให้ครู พ่อแม่ ผู้ปกครอง ผู้นำชุมชน ประชาชนชาวบ้าน และหน่วยงานอื่น มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม

2.3 แนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

สถานศึกษาจะต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรม โดยมีแนวการจัดกิจกรรม ดังนี้

1. จัดให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจ
2. จัดให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมผ่านประสบการณ์ที่หลากหลาย ฝึกการทำงานที่สอดคล้องกับชีวิตจริง ตลอดจนสะท้อนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ของผู้เรียน
3. จัดกิจกรรมอย่างสมดุลทั้ง 3 ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยจัดกิจกรรมรายบุคคล กิจกรรมกลุ่ม ทั้งในและนอกสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง
4. จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการ โดยการศึกษาและใช้ข้อมูลประกอบการวางแผนอย่างเป็นระบบ เน้นการคิดวิเคราะห์และใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการดำเนินกิจกรรม
5. จัดโดยใช้กระบวนการมีส่วนร่วมและการเรียนรู้แบบร่วมมือมากกว่า เน้นการแข่งขันบนพื้นฐานการปฏิบัติตามวิถีประชาธิปไตย
6. จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่กิจกรรมต่อกันต่าง ๆ

2.4 โครงสร้างในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

โครงสร้างที่พิจารณาเวลาในการใช้ เพื่อจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในแต่ละระดับชั้นตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

ตามหลักการของหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ได้กำหนดโครงสร้างเวลาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ปีละ 120 ชั่วโมง และชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปีละ 360 ชั่วโมง สำหรับจัดกิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยกำหนดเวลาสำหรับกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ ให้สถานศึกษาจัดเวลาให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรม ดังนี้

ระดับประถมศึกษา (ป.1- 6)	รวม 6 ปี	จำนวน 60 ชั่วโมง
ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม. 1- 3)	รวม 3 ปี	จำนวน 45 ชั่วโมง
ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.4 - 6)	รวม 3 ปี	จำนวน 60 ชั่วโมง

จากการแบ่งเวลาในแต่ละช่วงของระดับการศึกษา เป็นเรื่องที่น่าคิดเช่นกัน ว่ามีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะในระดับมัธยมศึกษาตอนต้น หากพิจารณาตามพัฒนาการของเด็ก ในระดับนี้ นับว่ามีความสำคัญ เพราะเป็นช่วงในวัยรุ่น ที่มีการเปลี่ยนแปลงและต้องมีการปรับตัวอย่างมาก การที่ทางโรงเรียนให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้ให้นักเรียนได้มีการเรียนรู้อย่างไม่แตกต่างจากระดับชั้นอื่น ๆ ก็น่าจะช่วยให้นักเรียนในระดับชั้นนี้ มีพัฒนาการที่เหมาะสมและเป็นคุณต่อตัวเขาและสังคมเป็นอย่างดี

การจัดสรรเวลาของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้มีคุณประโยชน์นั้น ก็ขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการของสถานศึกษา ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามโครงสร้างเวลาของหลักสูตร และผู้เรียนต้องได้รับการพัฒนาและฝึกปฏิบัติกิจกรรมทั้ง 3 ลักษณะ อย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องทุกปีจนจบการศึกษาตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2.5 เป้าหมายของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

จากการศึกษาเอกสารของผู้ที่เกี่ยวข้องและมีประสบการณ์ ได้กล่าวถึงเป้าหมายของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ไว้ ดังนี้

สุพัทธรา ชัมเจริญ (2545 : 3) กล่าวว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีเป้าหมาย ดังนี้

1. ผู้เรียนได้ประสบการณ์ที่หลากหลาย เกิดความรู้ ความชำนาญ ทั้งวิชาการและวิชาชีพอย่างกว้างขวางมากยิ่งขึ้น

2. ผู้เรียนค้นพบความสนใจ ความถนัด และพัฒนาความสามารถพิเศษเฉพาะตัว มองเห็นช่องทางในการสร้างงานอาชีพในอนาคตได้เหมาะสมกับตนเอง

3. ผู้เรียนเห็นคุณค่าขององค์ความรู้ต่าง ๆ สามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการพัฒนาตนเองและประกอบสัมมาชีพ

4. ผู้เรียนพัฒนาบุคลิกภาพ เจตคติ ค่านิยม ในการดำเนินชีวิต และเสริมสร้างศีลธรรม จริยธรรม

5. ผู้เรียนมีจิตสำนึกและทำประโยชน์เพื่อสังคม และประเทศชาติ

ในขณะที่ คณะอนุกรรมการพัฒนาคุณภาพวิชาการ กลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (กรม วิชาการ, กระทรวงศึกษาธิการ, 2546) ได้สรุปว่า การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้กำหนด เป้าหมายเพื่อการพัฒนาผู้เรียนไว้ ดังนี้

1. ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่หลากหลาย เกิดความรู้ความชำนาญด้านวิชาการ วิชาชีพและเทคโนโลยี

2. ผู้เรียนเห็นคุณค่าขององค์ความรู้ต่าง ๆ และสามารถนำความรู้และประสบการณ์ไปใช้ในการพัฒนาตนเองและประกอบอาชีพสุจริต

3. รู้จักและเห็นคุณค่าในตนเองและผู้อื่น มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ มีกระบวนการคิด มีทักษะในการดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสมและมีความสุข

4. ผู้เรียนสามารถค้นพบและพัฒนาศักยภาพของตนเอง มองเห็นช่องทางในการสร้างงาน อาชีพในอนาคตได้เหมาะสมกับตนเอง

5. ผู้เรียนพัฒนาบุคลิกภาพ เจตคติ ค่านิยมที่ดีในการดำเนินชีวิต เสริมสร้างคุณธรรม และจริยธรรม

6. ผู้เรียนมีจิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อตนเอง ครอบครัว สังคมและประเทศชาติ ตลอดจนความเป็นระเบียบ วินัย คุณธรรม และจริยธรรม

2.6 การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เป็นการประเมินโดยผู้เรียนต้องมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม ปฏิบัติกิจกรรมและมี ผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะผ่านการประเมินตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

หลักการ

การประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้น พื้นฐานพุทธศักราช 2551 เป็นการประเมินการปฏิบัติกิจกรรมหรือผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะ ของผู้เรียนเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง มุ่งเน้นให้ผู้เรียนค้นหาศักยภาพของตน สะท้อนแนวคิดจากการ

ปฏิบัติการกิจกรรม การทำงานกลุ่ม และการมีจิตสาธารณะ โดยให้ทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการประเมิน

แนวทางการประเมิน

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีแนวทางในการประเมิน ดังนี้

สถานศึกษาควรกำหนดแนวทางที่ชัดเจนในการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2 ลักษณะ คือ การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรม และการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อการตัดสิน

1. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรม

1.1 ตรวจสอบเวลาเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียน ให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

1.2 ประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจากการปฏิบัติการ และผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะของผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนดด้วยวิธีการหลากหลาย เน้นการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องในการปฏิบัติการ

1.3 ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรม มีการปฏิบัติการ และมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด เป็นผู้ผ่านการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรม และนำผลการประเมิน ไปบันทึกในระเบียบแสดงผลการเรียนรู้

1.4 ผู้เรียนที่มีผลการประเมินไม่ผ่านในเกณฑ์เวลาเข้าร่วมกิจกรรมการปฏิบัติการ และผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามที่สถานศึกษากำหนด ครูหรือผู้รับผิดชอบต้องดำเนินการซ่อมเสริมและประเมินจนผ่าน ทั้งนี้ ควรดำเนินการให้เสร็จสิ้นในปีการศึกษานั้น ๆ ยกเว้น มีเหตุสุดวิสัยให้อยู่ในดุลพินิจของสถานศึกษา

2. การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อการตัดสิน

การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อตัดสินเลื่อนชั้นและจบระดับการศึกษาเป็นการประเมินการผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นรายปี/รายภาค เพื่อสรุปผลการผ่านในแต่ละกิจกรรม สรุปผลรวม เพื่อเลื่อนชั้นและประเมินผลรวมในปีสุดท้าย เพื่อการจบแต่ละระดับการศึกษาโดยการดำเนินการดังกล่าวมีแนวปฏิบัติ ดังนี้

2.1 กำหนดให้มีผู้รับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูล เกี่ยวกับการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้เรียนทุกคนตลอดระดับการศึกษา

2.2 ผู้รับผิดชอบสรุป และตัดสินผลการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้เรียน เป็นรายบุคคลตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด เกณฑ์การจบแต่ละระดับการศึกษาที่สถานศึกษากำหนด นั้น ผู้เรียนจะต้องผ่านกิจกรรม 3 กิจกรรมสำคัญ ดังนี้

2.2.1 กิจกรรมแนะแนว

2.2.2 กิจกรรมนักเรียน ได้แก่ กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ และนักศึกษาวิชาทหาร โดยเลือกเพียง 1 กิจกรรม

2.2.3 กิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

2.3 ผู้รับผิดชอบเสนอผลการประเมินต่อคณะกรรมการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้ความเห็นชอบ

2.4 ผู้รับผิดชอบเสนอผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณา เพื่ออนุมัติผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนผ่านเกณฑ์การจบแต่ละระดับการศึกษา

เกณฑ์การตัดสิน

ผู้เรียนจะต้องได้รับการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และผ่านเกณฑ์ตามที่สถานศึกษากำหนด โดยกำหนดเกณฑ์ในการประเมินอย่างเหมาะสม ดังนี้

1. กำหนดคุณภาพ หรือ เกณฑ์ในการประเมินตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดไว้ 2 ระดับ คือ ผ่านและไม่ผ่าน

2. กำหนดประเด็นการประเมินให้สอดคล้องตามวัตถุประสงค์ในแต่ละกิจกรรมและกำหนดเกณฑ์การผ่านการประเมิน ดังนี้

2.1 เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินรายกิจกรรม

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมครบตามเกณฑ์ ปฏิบัติกิจกรรมและมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะตามเกณฑ์ที่สถานศึกษากำหนด

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมไม่ครบตามเกณฑ์ไม่ผ่านการปฏิบัติกิจกรรม หรือมีผลงาน/ชิ้นงาน/คุณลักษณะไม่เป็นไปตามที่สถานศึกษากำหนด

2.2 เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายปี/รายภาค

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ผ่าน” ในกิจกรรมสำคัญทั้ง 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ไม่ผ่าน” ในกิจกรรมสำคัญกิจกรรมใดกิจกรรมหนึ่งจาก 3 กิจกรรม คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์

2.3 เกณฑ์การตัดสินผลการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อจบระดับการศึกษา

ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ผ่าน” ทุกชั้นปีในระดับการศึกษานั้น

ไม่ผ่าน หมายถึง ผู้เรียนมีผลการประเมินระดับ “ไม่ผ่าน” บางชั้นปีในระดับการศึกษานั้น

แนวทางการแก่นักเรียนกรณีไม่ผ่านเกณฑ์

กรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่านกิจกรรมให้เป็นหน้าที่ของครูหรือผู้รับผิดชอบกิจกรรมนั้น ๆ ที่จะต้องซ่อมเสริมโดยให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมจนครบ ตามเวลาที่ขาดหรือปฏิบัติกิจกรรมให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมนั้น แล้วจึงประเมินให้ผ่านกิจกรรม เพื่อบันทึกในกระเบียนแสดงผลการเรียน ยกเว้น มีเหตุสุดวิสัยให้รายงานผู้บริหารสถานศึกษาทราบ เพื่อดำเนินการช่วยเหลือผู้เรียนอย่างเหมาะสมเป็นรายกรณีไป

ข้อเสนอแนะ

การประเมินการเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนนั้น จะต้องคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. ผู้เรียนมีเวลาเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา กำหนดโดยสถานศึกษาควรกำหนดเวลาไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ของเวลาเรียนแต่ละกิจกรรม สำหรับกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ผู้เรียนจะต้องปฏิบัติตามกิจกรรมครบตามโครงสร้างเวลา
2. ผู้เรียนมีผลการปฏิบัติกิจกรรม และมีผลงาน/ชิ้นงาน / คุณลักษณะตามเกณฑ์สถานศึกษากำหนด โดยอาจจัดให้ผู้เรียนแสดงผลงาน แฟ้มสะสมงาน หรือจัดนิทรรศการ
3. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หากสถานศึกษามีบุคลากรไม่เพียงพอ หรือไม่ สามารถจัดกิจกรรมได้อย่างหลากหลาย สถานศึกษาอาจจัดกิจกรรมในลักษณะบูรณาการ หรือโครงการต่าง ๆ เช่น กิจกรรมโฮมรูม กิจกรรมวันสำคัญ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ เป็นต้น ซึ่งสถานศึกษาสามารถประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมดังกล่าว และนำมาเป็นส่วนหนึ่งในการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้
4. การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนควรมีองค์ประกอบในการดำเนินงาน ดังนี้
 - 4.1 ครูที่ปรึกษากิจกรรม และมีแผนการดำเนินกิจกรรม
 - 4.2 หลักฐาน ชิ้นงาน หรือแฟ้มสะสมงาน
 - 4.3 ผู้รับรองผลการเข้าร่วมกิจกรรม
 - 4.4 รายงานแสดงการเข้าร่วมกิจกรรม

2.7 บทบาทของบุคคลากรที่เกี่ยวข้อง

ในการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มีประสิทธิผล จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องกำหนดบทบาทหน้าที่ของบุคคลากรที่เกี่ยวข้องให้ชัดเจน เพื่อให้สถานศึกษาสามารถนำไปปรับปรุงและเลือกปฏิบัติได้อย่างเหมาะสมตามความพร้อมของแต่ละสถานศึกษา

2.7.1 บทบาทของคณะกรรมการสถานศึกษา

ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 หมวด 4 มาตรา 29 และหมวด 5 มาตรา 40 และตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ที่มุ่งเน้นให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำหน้าที่กำกับ

และส่งเสริมสนับสนุนในการบริหารจัดการในสถานศึกษานั้น คณะกรรมการสถานศึกษาควรมีบทบาทในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดังนี้

1. คณะกรรมการสถานศึกษา มีส่วนร่วม และ ให้ความเห็นชอบในการ กำหนดวางแผนดำเนินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551

2. ส่งเสริม สนับสนุนการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามความเหมาะสม บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

2.7.2 บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา

ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถานศึกษามีดังนี้

1. กำหนดแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา และการมีส่วนร่วมของผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย

2. ผู้บริหารชี้แจง ทำความเข้าใจ ละสร้างความตระหนักให้บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคน เห็นคุณค่าและร่วมมือในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3. พัฒนาและส่งเสริม สนับสนุนให้ครูมีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และมีความทันสมัยในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลาย ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสถานการณ์ปัจจุบันอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ

4. สร้างเครือข่ายและประสานความร่วมมือ สร้างความเข้าใจอันดีระหว่างสถานศึกษากับผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน องค์การภาครัฐและภาคเอกชน เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรม

5. นิเทศ ติดตาม ให้คำปรึกษา ประเมินผล และสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงานในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

6. แลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ผลงานที่ประสบผลสำเร็จกับหน่วยงาน และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

2.7.3 บทบาทของครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1. ศึกษาหลักการ วัตถุประสงค์ ขอบข่าย แนวการจัดกิจกรรม การประเมินผลพัฒนาผู้เรียน และจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามเป้าหมาย

2. ชี้แจงและทำความเข้าใจกับผู้เรียนและผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3. ร่วมกับผู้เรียนออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจของผู้เรียน และเป็นไปตามหลักการ ปรัชญา และแนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

4. ส่งเสริม กระตุ้นและอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียน แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระในการจัดทำแผนงาน โครงการ ร่วมปฏิบัติในกิจกรรมและการประเมินผล

5. ให้คำปรึกษา ดูแล ติดตาม ประสานงานและอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียน ในการร่วมกิจกรรมให้เป็นไปตามแผน

6. ประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียน และซ่อมเสริม กรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่าน เกณฑ์ พร้อมจัดทำเอกสาร หลักฐานการประเมินผล

2.7.4. บทบาทของผู้เรียน

ผู้เรียนทุกคนมีบทบาทในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดังนี้

1. เข้าร่วมกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัด และความสามารถ

ผู้เรียนทุกคนต้องเข้าร่วมกิจกรรม ตามความถนัดและความสนใจทุกภาคเรียน โดยร่วมกลุ่มเสนอกิจกรรมตามความต้องการหรืออาจเข้าร่วมกิจกรรมตามข้อเสนอแนะของสถานศึกษา

2. รับการปฐมนิเทศจากครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ผู้เรียนจะต้องเข้าพบครูที่ปรึกษากิจกรรม เข้ารับการปฐมนิเทศรับฟังข้อเสนอแนะต่าง ๆ เพื่อเข้าร่วมและดำเนินการจัดกิจกรรมได้อย่างถูกต้องเหมาะสม

3. ประชุมเลือกตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ

ประชุมเลือกตั้งคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ประกอบด้วย ประธานเลขานุการ ทรัพย์สิน นายทะเบียน และอื่น ๆ ตามความเหมาะสม

4. ประชุมวางแผน จัดทำแผนงาน โครงการ และปฏิทินงาน

การดำเนินกิจกรรมให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ จำเป็นต้องมีการวางแผนในการดำเนินงาน ที่ประชุมควรเปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการวางแผน และจัดทำโครงการปฏิทินงานที่กำหนด วัน เวลาไว้อย่างชัดเจน แล้วนำเสนอต่อครูที่ปรึกษากิจกรรม

5. ปฏิบัติกิจกรรมตามแผนงาน โครงการ และปฏิทินงานที่ได้กำหนดไว้

เมื่อแผนงาน โครงการ และปฏิทินงานได้รับการอนุมัติจากผู้บริหารสถานศึกษาแล้ว ผู้เรียนจึงจะสามารถปฏิบัติกิจกรรมตามแผนงาน โครงการ และปฏิทินงานที่ได้กำหนดไว้ในรูปแบบของคณะกรรมการที่ได้รับการเลือกตั้งโดยใช้กระบวนการกลุ่ม และให้ผู้เรียนทุกคนได้พัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ ตามความสนใจ ความถนัด และความสามารถ

6. ประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรม

การประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมสามารถประเมินได้ดังนี้

6.1 ประเมินผลเป็นระยะต่อเนื่อง

6.2. ประเมินตนเองและประเมินเพื่อนร่วมกิจกรรม จากพฤติกรรมและคุณภาพของงาน

7. สรุปผลการปฏิบัติกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

เมื่อปฏิบัติกิจกรรมเสร็จสิ้นตามโครงการแล้ว คณะกรรมการดำเนินกิจกรรมจะต้องประชุม เพื่อสรุปผลการปฏิบัติกิจกรรมและนำเสนอครูที่ปรึกษากิจกรรม

2.7.5 บทบาทของผู้ปกครองและชุมชน

ผู้ปกครองมีบทบาทในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดังนี้

1. ร่วมมือประสานงาน

ร่วมมือกับสถานศึกษาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2. ส่งเสริมสนับสนุน

2.1 ให้โอกาสผู้เรียนได้ใช้สถานประกอบการเป็นแหล่งเรียนรู้

2.2 เป็นวิทยากรให้ความรู้และประสบการณ์

2.3 ให้การสนับสนุน วัสดุอุปกรณ์ งบประมาณ ในการจัดกิจกรรมพัฒนา

ผู้เรียน

2.4 ดูแลเอาใจใส่ผู้เรียนและให้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ต่อการป้องกัน แก้ไข

และพัฒนาผู้เรียน

3. ติดตาม ประเมินผล

3.1 ร่วมมือกับสถานศึกษา เพื่อติดตามพัฒนาการของผู้เรียน

2.7 บันทึกสรุปพัฒนาการ และการปฏิบัติกิจกรรมของผู้เรียน

2.8 ปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้มีผู้ศึกษาว่า ปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีอยู่หลายด้าน เพื่อขจัดปัญหาและอุปสรรคในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ควรพิจารณาในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้

สุขพัชรา ชัมเจริญ (2545 : 3) การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาต้องจัดให้ผู้เรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมให้เหมาะสมกับวัย วุฒิภาวะ และความแตกต่างระหว่างบุคคลของผู้เรียน โดยคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

1. การจัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเกื้อกูลส่งเสริมการเรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ เช่น การทำโครงงาน โครงการ องค์ความรู้จากกลุ่มสาระการเรียนรู้ การบูรณาการกลุ่มสาระการเรียนรู้ เป็นต้น

2. จัดกิจกรรมตามความสนใจ ความถนัดตามธรรมชาติ และความสามารถ ความต้องการของผู้เรียนและชุมชน เช่น ชมรม ชุมนุ่มต่าง ๆ ค่ายวิชาการ เป็นต้น

3. จัดกิจกรรมเพื่อปลูกฝังคุณลักษณะอันพึงประสงค์ และสร้างจิตสำนึกในการทำประโยชน์ต่อสังคม เช่น กิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาด ผู้บำเพ็ญประโยชน์ รักษาดินแดน เป็นต้น

4. จัดกิจกรรมประเภทบริการด้านต่าง ๆ ฝึกการทำงานที่เป็นประโยชน์ต่อตนเองและส่วนรวม

5. การประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมอย่างเป็นระบบ โดยให้ถือว่าเป็นเกณฑ์ประเมินผลการผ่านช่วงชั้นเรียน

ในขณะที่ พัทณี สิทธิพลากุล (วารสารการศึกษา, 2547 : 26) ได้สรุปปัญหาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนว่ามี 3 ด้าน คือ

1. ด้านการกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติปัญหาที่พบ คือผู้ปกครอง และชุมชนไม่มีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแนวทางปฏิบัติและกิจกรรมที่จัดไม่หลากหลาย

2. ด้านการส่งเสริมสนับสนุน

- ด้านการแนะแนวปัญหาที่พบคือ โรงเรียนขาดบุคลากรด้านการแนะแนว โดยเฉพาะงบประมาณ วัสดุ อุปกรณ์ และครุภัณฑ์ สำหรับงานแนะแนวไม่เพียงพอ

- ด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ปัญหาที่พบคือโรงเรียนมีวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ไม่เหมาะสมกับการดำเนินกิจกรรมพัฒนาความถนัด ความสนใจ ตามความต้องการของผู้เรียน ขาดแหล่งเรียนรู้และครูได้รับการอบรม สัมมนา เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถน้อยและไม่ต่อเนื่อง

3. ด้านการประเมินผล และรายงานปัญหาที่พบ คือ โรงเรียนขาดเครื่องมือในการประเมินที่ได้มาตรฐาน ไม่นำผลการประเมินไปใช้พัฒนา ขาดบุคลากรด้านการประเมินผล การประเมินผลตามสภาพจริงไม่ต่อเนื่อง

3. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

3.1. งานวิจัยภายในประเทศ

จากการศึกษางานวิจัยกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า ผู้วิจัยได้ทำการวิจัยในประเด็นต่าง ๆ เช่น การสร้างคู่มือ การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย การศึกษาบทบาทของผู้บริหาร ครู นักเรียนและการมีส่วนร่วมของชุมชน ที่เกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งพอจะรวบรวมและนำเสนอได้ ดังนี้

ปี พ.ศ. 2547 เขียวภา อู่สาฤทธิ์ ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง คู่มือ การดำเนินงานตามระบบ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ ทำให้ได้คู่มือครู การดำเนินงานตามระบบ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ ประกอบด้วยแผนการจัดกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนของโรงเรียนตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งเป็นกิจกรรมในหลักสูตรระดับชั้น มัธยมศึกษาตอนต้น (ช่วงชั้นที่ 3) ได้แก่ กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมลูกเสือ/เนตรนารี กิจกรรมใฝ่รู้ใฝ่ เรียน นอกจากนั้น ได้กล่าวถึง กิจกรรมในหลักสูตรระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย (ช่วงชั้นที่ 4) ได้แก่ กิจกรรมชุมนุม กิจกรรมใฝ่รู้ใฝ่เรียน กิจกรรมการบำเพ็ญประโยชน์ ตลอดจนวิธีการวัดผล ประเมินผล และกิจกรรมนอกหลักสูตร ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อครูที่ปรึกษา กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในการดำเนินการจัดกิจกรรมให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของโรงเรียน

ส่วนในปี พ.ศ. 2549 จากการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนใน 3 ลักษณะ คือ

พิชญา ดิสสรา (2549) ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์ มัลติมีเดีย กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง กิจกรรมกาชาดและยุวกาชาด สำหรับช่วงชั้นที่ 3 ผลการวิจัย ทำให้ได้บทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง กิจกรรมกาชาด และยุวกาชาด สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3 มีคุณภาพทั้งในด้านเนื้อหาและด้านเทคนิคการผลิตสื่อ ในระดับดี และมีประสิทธิภาพ 86.55/87.44

ฉันทนา กล่อมจิตและคณะ (2549) ได้ทำการศึกษาและสังเคราะห์การจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนสถานศึกษาที่ได้รับการคัดเลือกเป็นสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จเพื่อนำเสนอ เป็นรูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ บุคลากรของสถานศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ประกอบด้วย ผู้บริหาร หัวหน้างานกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน และครูผู้สอน จำนวน 509 คนของสถานศึกษาที่ได้รับเกียรติบัตรเชิดชูผลงาน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 153 โรง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยคือ แบบสอบถาม และแบบ สัมภาษณ์การจัดกิจกรรมผู้เรียน และผลการวิจัยพบว่า ขั้นตอนและการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ที่มีประสิทธิภาพประกอบด้วย 5 องค์ประกอบ คือ 1. การวางแผน 2. การบริหารจัดการ 3. การ ประเมินผล 4. ปัจจัยเกื้อหนุน 5. การพัฒนาตนเองของครู โดยองค์ประกอบที่มีประสิทธิภาพ ค่าเฉลี่ยสูงที่สุด ได้แก่ การวางแผน การพัฒนาตนเองของครูและการบริหารจัดการ ส่วนที่มี ค่าเฉลี่ยต่ำสุด ได้แก่ ปัจจัยเกื้อหนุนและการประเมินผล โดยสรุปว่าการทำงานทุกขั้นตอนและ องค์ประกอบจะต้องเกิดจากการมีส่วนร่วมของทุกฝ่าย มีขั้นตอน การทำเป็นเอกสารชัดเจน การ มอบหมายความรับผิดชอบ การติดตามงานและการจัดบรรยากาศ มีแหล่งการเรียนรู้ การให้

คำปรึกษาและการสนับสนุนให้กำลังใจจากผู้บริหารและผู้มีส่วนที่เกี่ยวข้องและจะต้องอุทิศเวลาเต็มความสามารถ และ

เฉลิมพล พันธุ์บัว (2549) ได้ทำการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมด้านแรงจูงใจและการติดต่อสื่อสารกับบทบาทของผู้บริหารในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. และเปรียบเทียบการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษาจำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงานและขนาดของโรงเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ฝ่ายกิจกรรมนักเรียน หัวหน้ากลุ่มบริหารกิจการนักเรียน และหัวหน้ากลุ่มกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน สถานศึกษาระดับมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. จำนวน 204 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม และผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมด้านแรงจูงใจและการติดต่อสื่อสารอยู่ในระดับมาก
2. ผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน อยู่ในระดับมาก
3. พฤติกรรมด้านแรงจูงใจของผู้บริหารในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและพฤติกรรมติดต่อสื่อสารมีความสัมพันธ์กับบทบาทในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้บริหารของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .626 ซึ่งแสดงว่าพฤติกรรมด้านแรงจูงใจในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและพฤติกรรมติดต่อสื่อสารร่วมกันสามารถอธิบายความแปรปรวนของบทบาทในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนได้ร้อยละ 39.20
4. ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีวุฒิการศึกษา และประสบการณ์ทำงานแตกต่างกันและอยู่ในโรงเรียนที่มีขนาดแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อบทบาทในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ต่อมา ปี พ.ศ. 2550 ยุพิน พุ่มพิบูลย์ ได้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง การศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมในกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนคลองตาจ่า สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม โดยใช้การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลและวิเคราะห์เนื้อหา ได้ผลโดยสรุป คือ

1. สภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในกิจกรรม เพื่อพัฒนาผู้เรียน แยกย่อยรายละเอียดได้ ดังนี้

1.1 สภาพการมีส่วนร่วมในการวางแผนของชุมชนในกิจกรรม เพื่อพัฒนาผู้เรียนทั้ง 4 กิจกรรม คือ กิจกรรมหมู่บ้าน สดอริไลน์ ภูมิปัญญาท้องถิ่น และแหล่งเรียนรู้ในชุมชน โดยส่วนใหญ่เข้าร่วมประชุม รับฟังคำชี้แจง ทำความเข้าใจกับกิจกรรมและให้ความร่วมมือในการวางแผนและประสานงานกับครูผู้สอน โดยกลุ่มผู้ปกครองมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในการจัดกิจกรรมมาก

ในขณะที่กลุ่มผู้นำท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมน้อย แต่ทุกกลุ่มพร้อมให้ความร่วมมือกับทางโรงเรียน

1.2 สภาพการมีส่วนร่วม ในการสนับสนุนทรัพยากรของชุมชน ให้การสนับสนุนช่วยเหลือโรงเรียน โดยการอาสาเป็นครูและเป็นวิทยากร สนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ สถานที่ สถานที่ประกอบการและแหล่งเรียนรู้ รวมถึงบริจาคทรัพย์และอาหารกลางวันในการเรียนรู้กับชุมชน ด้วยความสมัครใจ ทุกกลุ่มให้การสนับสนุนโรงเรียนเป็นอย่างดี

1.3 การมีส่วนร่วมในการติดตามผลการดำเนินกิจกรรมของชุมชนตามสภาพจริง ด้วยการพูดคุยซักถามนักเรียน ให้คะแนนผลงานนักเรียน พร้อมทั้งแนะนำแก้ไขปัญหา และให้ข้อมูลครู เพื่อนำไปพัฒนา ปรับปรุงกิจกรรมอย่างไม่เป็นทางการ ไม่มีระเบียบวิธีที่ชัดเจน โดยกลุ่มของกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นการติดตามเชิงนโยบาย และผู้ปกครองเป็นการติดตามผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียนของตนเอง กลุ่มผู้นำท้องถิ่นมีส่วนร่วมในด้านนี้น้อยมาก แต่ให้การสนับสนุนโรงเรียนในด้านอื่น ๆ

2. ปัญหาของโรงเรียนที่ทำให้ชุมชนไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมกับโรงเรียนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ โรงเรียน และชุมชนขาดการประสานงานกันโดยตรง โรงเรียนมีการประชาสัมพันธ์น้อย มีปัญหาเรื่องการเดินทาง และความปลอดภัยของนักเรียนในการไปเรียนรู้กับชุมชน

3. ปัญหาของชุมชนที่ทำให้ไม่สามารถมีส่วนร่วมกับโรงเรียนในกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน ได้แก่ ชุมชนต้องประกอบอาชีพ และมีวันว่างไม่ตรงกับที่กำหนดไว้ ขาดความเชื่อมั่นในการถ่ายทอดความรู้ มีความเชื่อว่างานวิชาการ โรงเรียนควรเป็นผู้ดำเนินการเอง

4. ข้อเสนอแนะ แนวทางแก้ไขปัญหา และแนวทางให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน คือ โรงเรียนควรจัดกิจกรรมประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง โรงเรียนควรจัดประชุมชี้แจงบทบาทหน้าที่ให้ชุมชนได้ทราบถึงการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรม ควรมีการวางแผนร่วมกันกับชุมชนอย่างชัดเจน ยึดหยุ่น วันเวลาจัดกิจกรรม และควรแจ้งให้ผู้ปกครองทราบล่วงหน้า ควรมีรถรับส่งนักเรียน และมีมาตรการป้องกันอันตรายในการเดินทาง ครูและชุมชนควรมีสัมพันธภาพที่ดีต่อกัน ครูผู้สอนต้องเป็นผู้นำในการวางแผน โรงเรียนควรให้ความรู้และความเข้าใจหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่ชุมชน และต้องชี้แจงทำความเข้าใจกับนักเรียนถึงจุดประสงค์และเป้าหมายในการปฏิบัติกิจกรรม

กฤษณะ คำสุวรรณ (2550) ได้ทำการศึกษาและเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารใน 4 ด้านคือ ด้านการกำหนดนโยบายและแนวทางการปฏิบัติ ด้านการนิเทศและติดตาม ด้านการส่งเสริมสนับสนุน ด้านการประเมินและรายงาน และบทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนใน

6 ด้านคือ ด้านสำรวจข้อมูลความพร้อมความต้องการของสภาพปัญหา ด้านจัดประชุมครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านการจัดทำแผนงานโครงการและปฏิบัติงาน ด้านให้คำปรึกษาแก่ครูที่ปรึกษา ด้านการนิเทศติดตามและประสานงาน ด้านรวบรวมผลการประเมินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยคือ ครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร มีจำนวน 103 คนและผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามความคิดเห็นของครูผู้สอนทั้งโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับปานกลาง

2. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า ครูที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความเห็นไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีความเห็นไม่แตกต่างกัน

4. ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาและหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า ครูที่ทำการสอนในช่วงชั้นที่ต่างกัน มีความเห็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5. ข้อเสนอแนะแนวทางการปรับปรุงบทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีดังนี้

5.1. ด้านบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของผู้ที่เกี่ยวข้องในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนและปฏิบัติให้ชัดเจนและควรเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและแนวทางในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมากยิ่งขึ้น ควรกำหนดให้มีการนิเทศ การติดตาม และสรุปผลการดำเนินกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

5.2 ด้านบทบาทของหัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้ข้อเสนอแนะว่า หัวหน้ากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนควรมีการกำหนดระยะเวลา วิธีการ ผู้รับผิดชอบและเครื่องมือในการประเมินผลให้ชัดเจนควรมีการสำรวจข้อมูลด้านความพร้อมของบุคลากร ความต้องการของผู้เรียน และสภาพความพร้อมของสถานศึกษาเกี่ยวกับ สถานที่ และอุปกรณ์ ควรเปิดโอกาสให้ครูที่ปรึกษากิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อจัดทำแผนงาน ควรมีการจัดหาวิทยากรผู้เชี่ยวชาญมาให้ความรู้แก่ครูผู้สอน

นอกจากนี้ ในปี พ.ศ. 2552 นิตยา วงษ์กันยา ได้ทำการศึกษาปัญหาและความต้องการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครสมุทรปราการ ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โรงเรียนในสังกัดเทศบาลสมุทรปราการ มีปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนความต้องการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก
2. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โรงเรียนในสังกัดเทศบาลสมุทรปราการ ที่มีสถานภาพในการทำงาน วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
3. ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โรงเรียนในสังกัดเทศบาลสมุทรปราการ ที่มีสถานภาพในการทำงาน วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีความต้องการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 งานวิจัยต่างประเทศ

ในส่วนของงานวิจัยเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ที่เป็นงานของต่างประเทศโดยตรงไม่ปรากฏ พอมีงานวิจัยที่พอเทียบเคียงได้ คือ งานวิจัยของ มอริสเซย์ (Morrissey, 2005 : online) ที่ทำการศึกษาความสัมพันธ์ ระหว่างกิจกรรมที่จัดภายนอกโรงเรียนกับการพัฒนาที่ดีของเยาวชน ที่ส่งผลต่อความร่วมมือกันระหว่างชุมชนและครอบครัว ผลจากการวิจัยพบว่า กิจกรรมที่จัดภายนอกโรงเรียนมีผลต่อการเสนอแนวทางแก้ปัญหา และการนำกิจกรรมมาเป็นเครื่องมือพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชน ซึ่งกิจกรรมที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ กิจกรรมทางศาสนา กิจกรรมนอกหลักสูตร กิจกรรมอาสาสมัคร โดยมีองค์ประกอบของครูผู้สอน การจัดการของโรงเรียน ครอบครัว และผู้กำหนดนโยบาย สัมพันธ์เกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่ดีของเยาวชน โดยครอบครัวและชุมชนมีความสำคัญในการพัฒนาเยาวชนเป็นแหล่งแรก

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการศึกษาวิจัย ปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่จะนำไปใช้สังเคราะห์ วิเคราะห์ ให้ทราบปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการโดยมีขั้นตอนในการศึกษาวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย
3. การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย เป็นครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการพื้นฐานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ทั้ง 3 เขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วยโรงเรียนจำนวนทั้งสิ้น 117 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

จากการศึกษาข้อมูลและการสัมภาษณ์ครูผู้สอนในโรงเรียนบางแห่ง ทำให้ทราบข้อมูลเบื้องต้นว่า ในแต่ละโรงเรียนจะมอบหมายให้ครูแนะแนวเป็นผู้ประสานและรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ณ วันนี้ จำนวนครูแนะแนวมีย่านน้อยลง บางโรงเรียนเหลือเพียง 1 คน หากโรงเรียนขนาดใหญ่จะมีประมาณ 3 – 5 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลครอบคลุม ผู้วิจัยจึงเลือกกลุ่มตัวอย่างจากครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทุกพื้นที่การศึกษาและทุกโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการโรงเรียนทั้ง 117 แห่ง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากผู้รับผิดชอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนละ 3 คน ตอบแบบสอบถามปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หากตอบครบถ้วนทุกโรงเรียนจะได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 351 คน และจากการส่งแบบสอบถามปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผลของการตอบและส่งคืนกลับมาเป็นจำนวน 127 คน โดยมีรายละเอียดนำเสนอในตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

เขตพื้นที่ การศึกษา	จำนวนโรงเรียน			จำนวนแบบสอบถาม		
	ที่ส่ง	ที่รับคืน	ร้อยละ	ที่ส่ง	ที่รับคืน	ร้อยละ
1	39	17	43.59	117	45	38.46
2	36	13	36.11	108	33	30.56
3	42	23	54.76	126	49	38.89
รวม	117	53	45.30	351	127	36.18

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถาม (Questionnaire) ปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามปัญหาและความต้องการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียน ในสังกัดเทศบาลนครสมุทรปราการ ของ นิตยา วงษ์กันยา (2552) ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาและความต้องการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนโรงเรียน ในสังกัดเทศบาลนครสมุทรปราการ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .988 มาปรับปรุงให้เหมาะสม ในการศึกษาปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งรายละเอียดของแบบสอบถามประกอบด้วยคำถาม 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ เขตพื้นที่การศึกษา ขนาดของโรงเรียน ประสบการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา

ตัวอย่าง แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ หน้าข้อคำตอบที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

1. เพศ () ชาย () หญิง

2. เขตพื้นที่การศึกษา

() เขต 1 () เขต 2 () เขต 3

3. ขนาดของโรงเรียน (จำนวนนักเรียน)

- () ขนาดเล็ก (น้อยกว่า 500 คน) () ขนาดกลาง (500-1,499 คน)
 () ขนาดใหญ่ (1,500-2,499 คน) () ขนาดใหญ่พิเศษ (2,500 คนขึ้นไป)

4. ประสบการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

- () เคยเข้ารับการอบรม () ไม่เคยเข้ารับการอบรม

5. สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา ในระดับปริญญาตรี และ/หรือปริญญาโท

- () ปริญญาทางการศึกษา () ปริญญาทางด้านอื่น ๆ (ระบุ)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) แบ่งออกเป็น 7 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างหลักสูตรการจัดการศึกษาระดับพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้ ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร ด้านงบประมาณ ด้านผู้ปกครอง และด้านชุมชนหรือองค์กร โดยให้ความหมายมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 5 ระดับ ดังนี้

- ระดับ 5 หมายถึง มีปัญหาและความต้องการในระดับมากที่สุด
 ระดับ 4 หมายถึง มีปัญหาและความต้องการในระดับมาก
 ระดับ 3 หมายถึง มีปัญหาและความต้องการในระดับปานกลาง
 ระดับ 2 หมายถึง มีปัญหาและความต้องการในระดับน้อย
 ระดับ 1 หมายถึง มีปัญหาและความต้องการในระดับน้อยที่สุด

ตัวอย่าง แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่เป็นคำตอบของท่าน

- ระดับ 5 หมายถึง มีปัญหาและต้องการในเรื่องนั้นอยู่ในระดับมากที่สุด
 ระดับ 4 หมายถึง มีปัญหาและต้องการในเรื่องนั้นอยู่ในระดับมาก
 ระดับ 3 หมายถึง มีปัญหาและต้องการในเรื่องนั้นอยู่ในระดับปานกลาง
 ระดับ 2 หมายถึง มีปัญหาและต้องการในเรื่องนั้นอยู่ในระดับน้อย
 ระดับ 1 หมายถึง มีปัญหาและต้องการในเรื่องนั้นอยู่ในระดับน้อยที่สุด

สภาพปัญหาและความต้องการ	ระดับปัญหา					ระดับความต้องการ				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
ด้านโครงสร้างหลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 0 กำหนดโครงสร้างการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนชัดเจน										
ด้านบุคลากร 0 ผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน										
ด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้ 0 บริเวณสถานศึกษาเอื้อต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน										
ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร 0 กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนยึดหลักผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการมีครูเป็นที่ปรึกษา										
ด้านงบประมาณ 0 งบประมาณสนับสนุนในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างเพียงพอ										
ด้านผู้ปกครอง 0 ผู้ปกครองมีส่วนร่วมมือกับสถานศึกษาในการวางแผนในการ จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน										
ด้านชุมชนหรือองค์กร 0 ชุมชน/องค์กรร่วมมือกับสถานศึกษาในการวางแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน										

เกณฑ์การให้คะแนน

แบบสอบถามปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

กำหนดค่าการให้คะแนน ดังนี้

- ให้คะแนน 5 เมื่อตอบในช่อง มากที่สุด
- ให้คะแนน 4 เมื่อตอบในช่อง มาก
- ให้คะแนน 3 เมื่อตอบในช่อง ปานกลาง
- ให้คะแนน 2 เมื่อตอบในช่อง น้อย
- ให้คะแนน 1 เมื่อตอบในช่อง น้อยที่สุด

เกณฑ์การแปลผลปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ผู้วิจัยใช้เกณฑ์มาตรวจส่วนประมาณค่าตามแนวคิดของ เบสท์ (Best. 1981 : 179) ดังนี้

4.50 – 5.00	หมายถึง	มีระดับปัญหาหรือความต้องการ อยู่ในระดับมากที่สุด
3.50 – 4.49	หมายถึง	มีระดับปัญหาหรือความต้องการ อยู่ในระดับมาก
2.50 – 3.49	หมายถึง	มีระดับปัญหาหรือความต้องการ อยู่ในระดับปานกลาง
1.50 – 2.49	หมายถึง	มีระดับปัญหาหรือความต้องการ อยู่ในระดับน้อย
1.00 – 1.49	หมายถึง	มีระดับปัญหาหรือความต้องการ อยู่ในระดับน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แบ่งออกเป็น 7 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างหลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้ ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร ด้านงบประมาณ ด้านผู้ปกครอง และด้านชุมชนหรือองค์กร

ตัวอย่าง ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และ ความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

คำชี้แจง ขอให้ท่านโปรดแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระในประเด็นของการให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1. ด้านโครงสร้างหลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544

.....

.....

2. ด้านบุคลากร

.....

.....

3. ด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้

.....

.....

4. ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร

.....

.....

.....

5. ด้านงบประมาณ

.....

.....

6. ด้านผู้ปกครอง

.....

.....

7. ด้านชุมชนหรือองค์กร

.....

.....

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์ (Interview)

ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผู้ให้ข้อมูล จำนวน 7 คน

ตัวอย่าง แบบสัมภาษณ์ปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1. ในฐานะที่ท่านเป็นครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียน
2. ท่านคิดว่าการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียน มีปัญหาอะไรบ้าง
3. ท่านมีความต้องการในการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียน อย่างไร
4. ท่านมีข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้อย่างไร
 - 4.1 ด้านโครงสร้างหลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544
 - 4.2 ด้านบุคลากร
 - 4.3 ด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้
 - 4.4 ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร
 - 4.5 ด้านงบประมาณ
 - 4.6 ด้านผู้ปกครอง
 - 4.7 ด้านชุมชนหรือองค์กร

การสร้างและการหาคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ซึ่งได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

1. แบบสอบถาม การสร้างเครื่องมือมีขั้นตอน ดังนี้

1.1 ศึกษาข้อมูลจากเอกสารตำรา วารสารทางวิชาการ บทความ ตลอดจนงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม และนำแบบสอบถามปัญหาและความต้องการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครสมุทรปราการ ของนิยารวงษ์กันยา ที่ทำการศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนโรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครสมุทรปราการ ซึ่งมีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .988 มาปรับปรุง

1.2 แบบสอบถามได้จำแนกรายละเอียดตามตัวแปรใน 7 ด้าน คือ ด้านโครงสร้างหลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้ ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร ด้านงบประมาณ ด้านผู้ปกครอง ด้านชุมชนหรือองค์กร ที่เกี่ยวข้องกับปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check list) และแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating scale) 5 ระดับ รวมมีข้อคำถามจำนวน 68 ข้อ

1.3 นำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด เพื่อนำผลมาวิเคราะห์ความมุ่งหมายและสมมติฐานของการวิจัยต่อไป

2. แบบสัมภาษณ์ ดำเนินการดังนี้

กำหนดกรอบข้อคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์ในส่วนที่เป็นปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะ ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 4 ข้อ เพื่อนำข้อมูลมาวิเคราะห์เพิ่มเติมจากข้อมูลของแบบสอบถาม

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยตามลำดับ ดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากผู้อำนวยการโรงเรียน สำนักงานคณะกรรมการพื้นฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ในกรุงเทพมหานคร ทั้ง 3 เขตพื้นที่การศึกษา โดยมอบหมายให้ครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในแต่ละโรงเรียน ตอบแบบสอบถามปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวนโรงเรียนละ 3 ฉบับ

2. ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามพร้อมหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามไปยังผู้อำนวยการโรงเรียน ในพื้นที่การศึกษาทั้ง 3 เขต ในเดือนพฤษภาคม 2552 พร้อมทั้งใส่ซองปิดผนึกปีให้ตอบแบบสอบถามกลับมายังผู้วิจัยภายในวันที่ 10 มิถุนายน 2552 จำนวน 117

โรงเรียน จำนวนแบบสอบถามทั้งหมด 351 ฉบับ โดยมีรายละเอียดดังนี้ พื้นที่การศึกษาเขต 1 จำนวน 39 โรงเรียน จำนวนแบบสอบถาม 117 ฉบับ พื้นที่การศึกษา เขต 2 จำนวน 36 โรงเรียน จำนวนแบบสอบถาม 108 ฉบับ และพื้นที่การศึกษา เขต 3 จำนวน 42 โรงเรียน จำนวนแบบสอบถาม 126 ฉบับ

3. วันที่ 10 มิถุนายน 2552 ผู้วิจัยได้รับแบบสอบถามคืนกลับมา 26 โรงเรียน ผู้วิจัยจึงรอการตอบกลับมาจนถึงวันที่ 25 มิถุนายน 2552 ผู้วิจัยปิดการตอบกลับมีจำนวนโรงเรียนที่ส่งแบบสอบถามมาทั้งหมดจำนวน 53 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 45.30 จำนวนแบบสอบถาม 131 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 37.32 โดยมีรายละเอียดดังนี้ พื้นที่การศึกษาเขต 1 จำนวน 17 โรงเรียน จำนวนแบบสอบถาม 47 ฉบับ พื้นที่การศึกษา เขต 2 จำนวน 13 โรงเรียน จำนวนแบบสอบถาม 34 ฉบับ และพื้นที่การศึกษา เขต 3 จำนวน 23 โรงเรียน จำนวนแบบสอบถาม 50 ฉบับ

4. ผู้วิจัยแยกและตรวจความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม พบว่ามีความสมบูรณ์ 127 ฉบับ จากแบบสอบถามทั้งหมด 131 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96.00 โดยมีรายละเอียดดังนี้ พื้นที่การศึกษาเขต 1 จำนวนแบบสอบถาม 45 ฉบับ พื้นที่การศึกษา เขต 2 จำนวนแบบสอบถาม 33 ฉบับ และพื้นที่การศึกษา เขต 3 จำนวนแบบสอบถาม 49 ฉบับ รายละเอียด ตามตาราง 1

5. ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะจากกลุ่มตัวอย่างที่สมัครใจให้ข้อมูล โดยไม่เปิดเผยชื่อสถาบัน จำนวน 7 คน

4. เก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามและนำข้อมูลที่ได้รับจากการสัมภาษณ์มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

1. นำแบบสอบถามที่มีความสมบูรณ์จำนวน 127 ฉบับ มาลงรหัส วิเคราะห์หาค่าสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ซึ่งผู้วิจัยทำการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ เขตพื้นที่การศึกษา ขนาดของโรงเรียน ประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ (Frequency) และ หาค่าร้อยละ (Percentage) แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

1.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยแบ่งออกเป็น 7 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างหลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้ ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร ด้านงบประมาณ ด้านผู้ปกครอง ด้านชุมชนหรือองค์กร ทำ

การวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) ตามรายข้อ รายด้าน และรวมทุกด้าน เพื่อเสนอเป็นตารางประกอบความเรียงในการแปลความหมาย

1.3 แบบสอบถามตอนที่ 3 เป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มาวิเคราะห์ โดยวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) แล้วนำเสนอในรูปแบบความเรียง

2. แบบสัมภาษณ์ นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์ โดยวิเคราะห์เนื้อหา และนำเสนอในรูปแบบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน

1.1. ค่าร้อยละ (Percentage)

1.2. ค่าเฉลี่ย (Mean = $\bar{X}$)

1.3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation = SD)

2. สถิติทดสอบสมมติฐานในการวิจัย

2.1 ใช้สถิติที (t-test : Independent)

2.2 สถิติทดสอบเอฟ (F-test : One - Way Analysis of Variance)

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การศึกษาวิจัยปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการพื้นฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ได้นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

- 1. สัญลักษณ์และอักษรย่อในการวิเคราะห์ข้อมูล
- 2. การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
- 3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์และอักษรย่อในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์และอักษรย่อที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
SD	แทน	ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
SS	แทน	ผลบวกกำลังสอง (Sum of squares)
MS	แทน	คะแนนความแปรปรวน (Mean squares)
df	แทน	ชั้นของความเป็นอิสระ (Degree of freedom)
n	แทน	จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง
t	แทน	ค่าสถิติทดสอบที (t - distribution)
F	แทน	ค่าสถิติทดสอบเอฟ (F - distribution)
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับ ดังนี้

- 1. ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับสถานภาพส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาจำนวนและร้อยละ
- 2. ปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการพื้นฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. การเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนในเขตพื้นที่กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการพื้นฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จำแนกตามตัวแปรข้อมูลส่วนตัว ได้แก่ เพศ ประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และสาขาที่สำเร็จการศึกษา ด้วยการทดสอบที t-test (Independent) ส่วนตัวแปรเขตพื้นที่การศึกษา และขนาดของโรงเรียน ด้วยการทดสอบเอฟ (F-test : One - Way Analysis of Variance) กรณีพบความแตกต่างทางสถิติ ทดสอบค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วย Least Significant (LSD)

4. การวิเคราะห์จากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในบางโรงเรียน จำนวน 7 คน ผลการสัมภาษณ์ในแต่ละด้านและข้อเสนอแนะ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนในเขตพื้นที่ กรุงเทพมหานคร สำนักงานคณะกรรมการพื้นฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ นำเสนอใน ตาราง 2

ตาราง 2 จำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา

ข้อมูลส่วนตัว	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	41	32.28
หญิง	86	67.72
รวม	127	100.00
เขตพื้นที่การศึกษา		
เขต 1	45	35.44
เขต 2	33	25.98
เขต 3	49	38.58
รวม	127	100.00
ขนาดของโรงเรียน (จำนวนนักเรียน)		
ขนาดเล็ก (น้อยกว่า 500 คน)	-	-
ขนาดกลาง (500 – 1,499 คน)	36	28.35
ขนาดใหญ่ (1,500 – 2,499 คน)	41	32.28
ขนาดใหญ่พิเศษ (มากกว่า 2,500 คน)	50	39.37
รวม	127	100.00
ประสบการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		
เคยเข้ารับการอบรม	92	72.44
ไม่เคยเข้ารับการอบรม	35	27.56
รวม	127	100.00
สาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา		
ปริญญาทางการศึกษา	113	88.98
ปริญญาด้านอื่น ๆ	14	11.02
รวม	127	100.00

จากตาราง 2 พบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีจำนวน 127 คน แยกเป็น เพศชาย จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 32.28 เป็น เพศหญิง จำนวน 86 คน คิดเป็นร้อยละ 67.72 พื้นที่การศึกษาเขต 1 จำนวน 45 คน คิดเป็นร้อยละ 35.44 พื้นที่การศึกษาเขต 2 จำนวน 33 คน คิดเป็นร้อยละ 25.98 พื้นที่การศึกษาเขต 3 จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 38.58 โรงเรียนขนาดเล็กไม่มี โรงเรียนขนาดกลาง จำนวน 36 คน คิดเป็นร้อยละ 28.35

โรงเรียนขนาดใหญ่ จำนวน 41 คน คิดเป็นร้อยละ 32.28 โรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 39.37 เคยเข้ารับการอบรม จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 72.44 ไม่เคยเข้ารับการอบรม จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 27.56 และสำเร็จปริญญาทางการศึกษา จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 88.98 สำเร็จการศึกษาด้านอื่นๆ จำนวน 14 คน คิดเป็นร้อยละ 11.02

ตอนที่ 2 ปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยการหาค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำเสนอในตาราง 3 และ 4

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำแนกตามตัวแปรที่ศึกษา (n = 127)

ตัวแปรที่ศึกษา	จำนวน (คน)	ปัญหาของครูในการจัด กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน			ความต้องการของครู ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		
		$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
เพศ							
ชาย	41	3.03	0.73	ปานกลาง	3.72	0.84	มาก
หญิง	86	2.85	0.76	ปานกลาง	3.49	0.88	ปานกลาง
รวม	127	2.91	0.75	ปานกลาง	3.56	0.87	มาก
เขตพื้นที่การศึกษา							
เขต 1	45	2.87	0.71	ปานกลาง	3.50	0.93	มาก
เขต 2	34	2.77	0.79	ปานกลาง	3.31	0.91	ปานกลาง
เขต 3	48	3.04	0.75	ปานกลาง	3.80	0.74	มาก
รวม	127	2.91	0.75	ปานกลาง	3.56	0.87	มาก
ขนาดของโรงเรียน							
ขนาดเล็ก	5	-	-	-	-	-	-
ขนาดกลาง	36	3.06	0.73	ปานกลาง	3.76	0.75	มาก
ขนาดใหญ่	41	2.92	0.62	ปานกลาง	3.54	0.78	มาก
ขนาดใหญ่พิเศษ	50	2.80	0.86	ปานกลาง	3.44	1.01	ปานกลาง
รวม	127	2.91	0.75	ปานกลาง	3.56	0.87	มาก
ประสบการณ์เกี่ยวกับ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน							
เคยเข้ารับการอบรม	92	2.86	0.80	ปานกลาง	3.49	0.91	ปานกลาง
ไม่เคยเข้ารับการอบรม	35	3.04	0.62	ปานกลาง	3.75	0.73	มาก
รวม	127	2.91	0.75	ปานกลาง	3.56	0.87	มาก
สาขาวิชาที่สำเร็จ การศึกษา							
ปริญญาทางการศึกษา	113	2.88	0.75	ปานกลาง	3.56	0.89	มาก
ปริญญาด้านอื่น ๆ	14	3.16	0.72	ปานกลาง	3.57	0.77	มาก
รวม	127	2.91	0.75	ปานกลาง	3.56	0.87	มาก

จากตาราง 3 พบว่า ปัญหาของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำแนกตามตัวแปร โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.91 และความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำแนกตามตัวแปร โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.56 เมื่อพิจารณารายละเอียดแต่ละตัวแปร ด้านปัญหาของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า ทุกตัวแปร อยู่ในระดับปานกลาง มีค่าระหว่าง 2.77 – 3.16 โดยครูในเขตพื้นที่การศึกษา เขต 2 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.77 และครูที่สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.16 สำหรับด้านความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบว่า ในตัวแปรจำนวนมาก อยู่ในระดับมาก มีค่าระหว่าง 3.50 – 3.80 โดยครูในเขตพื้นที่การศึกษา เขต 1 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.50 และ ครูในเขตพื้นที่การศึกษา เขต 3 มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและการแปลผลปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำแนกตามตัวแปรรายด้าน (n = 127)

ตัวแปรรายด้านที่ศึกษา	ปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน			ความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล
โครงสร้างหลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานพ.ศ. 2544	2.85	1.03	ปานกลาง	3.44	1.13	ปานกลาง
บุคลากร	2.82	0.91	ปานกลาง	3.51	1.06	มาก
อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้	3.05	0.83	ปานกลาง	3.62	0.94	มาก
เนื้อหาสาระของหลักสูตร	2.66	0.91	ปานกลาง	3.43	1.21	ปานกลาง
งบประมาณ	3.05	0.97	ปานกลาง	3.73	0.94	มาก
ผู้ปกครอง	2.95	1.09	ปานกลาง	3.61	0.97	มาก
ชุมชนหรือองค์กร	2.99	1.05	ปานกลาง	3.62	1.01	มาก
รวม	2.91	0.75	ปานกลาง	3.56	0.87	มาก

จากตาราง 4 พบว่า ปัญหาของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน รายด้านและโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง โดยด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร ค่าเฉลี่ยต่ำสุด เท่ากับ 2.66 และด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้ และด้านงบประมาณ ค่าเฉลี่ยสูงสุด เท่ากับ 3.05 สำหรับความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยโครงสร้างหลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานพ.ศ. 2544 และด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร อยู่ในระดับปานกลาง นอกนั้น อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.51 – 3.73

3. การเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำแนกตามเพศ เขตพื้นที่การศึกษา ขนาดของโรงเรียน ประสบการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา นำเสนอในตาราง 5 6 7 8 9 10 11 12 และ 13

ตาราง 5 การเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจำแนกตามเพศ

ตัวแปรที่ศึกษา	ชาย			หญิง			t	p
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล		
ปัญหารายด้าน								
โครงสร้างหลักสูตรการจัด								
การศึกษาขั้นพื้นฐาน	3.00	1.08	ปานกลาง	2.77	1.01	ปานกลาง	1.178	.241
พ.ศ.2544								
บุคลากร	3.00	0.95	ปานกลาง	2.80	0.88	ปานกลาง	1.469	.144
อาคารสถานที่ วัสดุ								
อุปกรณ์	3.12	0.71	ปานกลาง	3.09	0.86	ปานกลาง	.610	.543
และแหล่งการเรียนรู้								
เนื้อหาสาระของหลักสูตร	2.70	0.94	ปานกลาง	2.70	0.90	ปานกลาง	.258	.797
งบประมาณ	3.27	0.95	ปานกลาง	3.05	0.92	ปานกลาง	1.414	.160
ผู้ปกครอง	3.10	1.13	ปานกลาง	2.95	1.07	ปานกลาง	.914	.363
ชุมชนหรือองค์กร	3.09	1.11	ปานกลาง	2.99	1.01	ปานกลาง	.754	.452
รวม	3.05	0.73	ปานกลาง	2.99	1.01	ปานกลาง	1.229	.221

ตาราง 5 (ต่อ)

ตัวแปรที่ศึกษา	ชาย			หญิง			t	p
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล		
ความต้องการรายด้าน								
โครงสร้างหลักสูตรการจัด การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544	3.69	1.08	มาก	3.32	1.15	ปานกลาง	1.707	.090
บุคลากร	3.71	1.02	มาก	3.41	1.06	ปานกลาง	1.488	.139
อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้	3.75	0.85	มาก	3.55	0.98	มาก	1.077	.283
เนื้อหาสาระของหลักสูตร	3.57	1.40	มาก	3.36	1.11	ปานกลาง	.888	.376
งบประมาณ	3.86	0.87	มาก	3.67	0.97	มาก	1.080	.282
ผู้ปกครอง	3.74	0.90	มาก	3.54	1.00	มาก	1.089	.278
ชุมชนหรือองค์กร	3.72	1.01	มาก	3.57	1.02	มาก	.789	.432
รวม	3.72	0.84	มาก	3.49	0.88	ปานกลาง	1.390	.167

จากตาราง 5 พบว่า ปัญหาของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทั้ง 7 ด้าน ทั้งชายและหญิง ก็ไม่แตกต่างกัน เช่นเดียวกัน แต่เมื่อพิจารณารายละเอียด ปัญหาของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทั้ง 7 ด้าน ทั้งชายและหญิงมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง คือค่าเฉลี่ยของชายอยู่ระหว่าง 2.70 - 3.27 และหญิงอยู่ระหว่าง 2.70 - 3.09 ปัญหาของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทั้ง 7 ด้าน ทั้งชายและหญิง มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง

ส่วน ความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทั้ง 7 ด้าน ทั้งชายและหญิง ไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณารายละเอียด ความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทั้ง 7 ด้าน ชายรายด้านและโดยรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก คือ ค่าเฉลี่ยของชายอยู่ระหว่าง 3.57 - 3.86 ในขณะที่หญิงโดยรวมอยู่ระดับปานกลาง และมีระดับมากบางด้าน โดยค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง คือ ค่าเฉลี่ยของหญิงอยู่ระหว่าง 3.32 - 3.41 ส่วนระดับมาก คือ ค่าเฉลี่ยของหญิงอยู่ระหว่าง 3.54 - 3.57

ตาราง 6 การเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา	แหล่งความแปรปรวน				F	p
	ระหว่างกลุ่ม		ภายในกลุ่ม			
	SS	MS	SS	MS		
ปัญหารายด้าน						
โครงสร้างหลักสูตรการจัด การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544	3.040	1.520	131.177	1.022	1.437	.242
บุคลากร	.933	.467	103.595	.835	.559	.573
อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้	2.170	1.085	83.776	.676	1.606	.205
เนื้อหาสาระของหลักสูตร	3.486	1.743	101.459	.818	2.130	.123
งบประมาณ	1.526	.763	118.152	.953	.801	.451
ผู้ปกครอง	.436	.218	150.161	1.211	.180	.835
ชุมชนหรือองค์กร	5.573	2.786	133.382	1.076	2.590	.079
รวม	1.530	.765	69.961	.562	1.361	.260
ความต้องการรายด้าน						
โครงสร้างหลักสูตรการจัด การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544	11.057	5.529	150.890	1.217	4.543	.012*
บุคลากร	5.446	2.723	135.227	1.091	2.497	.086
อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้	9.211	4.605	102.365	.826	5.579	.005*
เนื้อหาสาระของหลักสูตร	5.139	2.570	179.774	1.450	1.772	.174
งบประมาณ	8.944	4.472	102.186	.824	5.427	.006*
ผู้ปกครอง	.969	.484	116.826	.942	.514	.599
ชุมชนหรือองค์กร	1.463	.732	128.525	1.034	.707	.495
รวม	4.984	2.492	90.589	.731	3.411	.036*

จากตาราง 6 พบว่า ครูที่อยู่ต่างเขตพื้นที่การศึกษา มีปัญหาของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนครูที่อยู่ต่างเขตพื้นที่การศึกษา มีความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพบความแตกต่างกันจึงนำไปวิเคราะห์รายคู่ ด้วยวิธี LSD ดังตาราง 7

ตาราง 7 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ปัญหาของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา ด้วยวิธี LSD

ตัวแปรที่ศึกษา	เขตพื้นที่การศึกษา	เขตพื้นที่การศึกษา	Mean Difference	Std. Error	p
ปัญหารายด้าน					
โครงสร้างหลักสูตรการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544	เขต 1	เขต 2	.37	.23	.120
		เขต 3	3.50E-02	.21	.870
	เขต 2	เขต 1	-.37	.23	.120
		เขต 3	-.33	.23	.154
	เขต 3	เขต 1	3.50E-02	.21	.870
		เขต 2	.33	.23	.154
บุคลากร	เขต 1	เขต 2	.13	.21	.539
		เขต 3	8.87E-02	.19	.641
	เขต 2	เขต 1	-.13	.21	.539
		เขต 3	-.22	.20	.293
	เขต 3	เขต 1	8.87E-02	.19	.641
		เขต 2	.22	.20	.293
อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และ แหล่งการเรียนรู้	เขต 1	เขต 2	.22	.19	.242
		เขต 3	-.11	.17	.524
	เขต 2	เขต 1	-.22	.19	.242
		เขต 3	-.33	.18	.077
	เขต 3	เขต 1	.11	.17	.524
		เขต 2	.33	.18	.077

ตาราง 7 (ต่อ)

ตัวแปรที่ศึกษา	เขตพื้นที่ การศึกษา	เขตพื้นที่ การศึกษา	Mean Difference	Std. Error	p
ปัญหารายด้าน เนื้อหาสาระของหลักสูตร	เขต 1	เขต 2	.11	.21	.581
		เขต 3	-.28	.19	.138
	เขต 2	เขต 1	-.11	.21	.581
		เขต 3	-.39	.20	.054
	เขต 3	เขต 1	.28	.19	.138
		เขต 2	.39	.20	.054
งบประมาณ	เขต 1	เขต 2	.18	.22	.419
		เขต 3	-9.61E-02	.20	.636
	เขต 2	เขต 1	-.18	.22	.419
		เขต 3	-.28	.22	.210
	เขต 3	เขต 1	9.61E-02	.20	.636
		เขต 2	.28	.22	.210
ผู้ปกครอง	เขต 1	เขต 2	-5.90E-02	.25	.814
		เขต 3	-.14	.23	.551
	เขต 2	เขต 1	5.90E-02	.25	.814
		เขต 3	-7.76E-02	.25	.754
	เขต 3	เขต 1	.14	.23	.551
		เขต 2	7.76E-02	.25	.754
ชุมชนหรือองค์กร	เขต 1	เขต 2	-.23	.24	.336
		เขต 3	-.49	.22	.025*
	เขต 2	เขต 1	.23	.24	.336
		เขต 3	-.26	.23	.263
	เขต 3	เขต 1	.49	.22	.025*
		เขต 2	.26	.23	.263
รวม	เขต 1	เขต 2	.10	.17	.547
		เขต 3	-.17	.16	.287
	เขต 2	เขต 1	-.10	.17	.547
		เขต 3	-.27	.17	.112
	เขต 3	เขต 1	.17	.16	.287
		เขต 2	.27	.17	.112

จากตาราง 7 พบว่า ปัญหาของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยรวม จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา ความแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบความแตกต่างบางด้าน ดังนี้

ครูในเขตพื้นที่การศึกษา เขต 3 กับ เขต 1 มีปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้าน ชุมชนและองค์กร แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 8 การเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา ด้วยวิธี LSD

ตัวแปรที่ศึกษา	เขตพื้นที่การศึกษา	เขตพื้นที่การศึกษา	Mean Difference	Std. Error	p
ความต้องการรายด้าน					
โครงสร้างหลักสูตรการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544	เขต 1	เขต 2	.37	.25	.142
		เขต 3	-.37	.23	.108
	เขต 2	เขต 1	-.37	.25	.142
		เขต 3	-.74	.25	.003*
	เขต 3	เขต 1	.37	.23	.108
		เขต 2	.74	.25	.003*
บุคลากร	เขต 1	เขต 2	.14	.24	.546
		เขต 3	-.35	.22	.110
	เขต 2	เขต 1	-.14	.24	.546
		เขต 3	-.49	.23	.037*
	เขต 3	เขต 1	.35	.22	.110
		เขต 2	.49	.23	.037*
อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้	เขต 1	เขต 2	.42	.21	0.44*
		เขต 3	-.26	.19	.172
	เขต 2	เขต 1	-.42	.21	.044*
		เขต 3	-.68	.20	.001*
	เขต 3	เขต 1	.26	.19	.172
		เขต 2	.68	.20	.001*

ตาราง 8 (ต่อ)

ตัวแปรที่ศึกษา	เขตพื้นที่การศึกษา	เขตพื้นที่การศึกษา	Mean Difference	Std. Error	p
ความต้องการรายด้าน					
เนื้อหาสาระของหลักสูตร	เขต 1	เขต 2	2.12E-02	.27	.938
		เขต 3	-.41	.25	.107
	เขต 2	เขต 1	-2.12E-02	.27	.938
		เขต 3	-.43	.27	.117
	เขต 3	เขต 1	.41	.25	.107
		เขต 2	.43	.27	.117
งบประมาณ	เขต 1	เขต 2	.29	.21	.156
		เขต 3	-.37	.19	.054
	เขต 2	เขต 1	-.29	.21	.156
		เขต 3	-.66	.20	.001*
	เขต 3	เขต 1	.37	.19	.054
		เขต 2	.66	.20	.001*
ผู้ปกครอง	เขต 1	เขต 2	.14	.22	.527
		เขต 3	-8.04E-02	.20	.690
	เขต 2	เขต 1	-.14	.22	.527
		เขต 3	-.22	.22	.313
	เขต 3	เขต 1	8.04E-02	.20	.690
		เขต 2	.22	.22	.313
ชุมชนหรือองค์กร	เขต 1	เขต 2	-4.84E-02	.23	.834
		เขต 3	-.24	.21	.260
	เขต 2	เขต 1	4.84E-02	.23	.834
		เขต 3	-.19	.23	.405
	เขต 3	เขต 1	.24	.21	.260
		เขต 2	.19	.23	.405
รวม	เขต 1	เขต 2	.19	.19	.326
		เขต 3	-.30	.18	.098
	เขต 2	เขต 1	-.19	.19	.326
		เขต 3	-.49	.19	.012*
	เขต 3	เขต 1	.30	.18	.098
		เขต 2	.49	.19	.012*

จากตาราง 8 พบว่า ความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยรวม จำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ครูเขตพื้นที่การศึกษาเขต 2 แตกต่างกับครูเขตพื้นที่การศึกษาเขต 3 แต่เมื่อพิจารณารายด้านและตามเขตพื้นที่การศึกษา พบความแตกต่างกัน ดังรายละเอียด

ครูในเขตพื้นที่การศึกษา เขต 1 กับ เขต 2 มีความต้องการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ครูในเขตพื้นที่การศึกษา เขต 2 กับ เขต 3 มีความต้องการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านโครงสร้างหลักสูตรการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้ และด้านงบประมาณ แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 9 การเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
จำแนกตามขนาดของโรงเรียน

ตัวแปรที่ศึกษา	แหล่งความแปรปรวน				F	p
	ระหว่างกลุ่ม		ภายในกลุ่ม			
	SS	MS	SS	MS		
ปัญหารายด้าน						
โครงสร้างหลักสูตรการจัด การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544	3.394	1.697	130.823	1.055	1.609	.204
บุคลากร	1.565	.783	102.963	.830	.943	.392
อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้	1.527	.763	84.419	.681	1.121	.329
เนื้อหาสาระของหลักสูตร	2.506	1.253	102.439	.826	1.517	.223
งบประมาณ	4.328	2.164	115.350	.930	2.326	.102
ผู้ปกครอง	2.879	1.440	147.718	1.191	1.209	.302
ชุมชนหรือองค์กร	7.959	3.979	130995	1.056	3.767	.026*
รวม	1.420	.710	69.801	.563	1.262	.287
ความต้องการรายด้าน						
โครงสร้างหลักสูตรการจัด การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544	5.238	2.619	156.709	1.264	2.072	.130
บุคลากร	1.814	.907	138.859	1.120	.810	.447
อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้	2.582	1.291	108.993	.879	1.469	.234
เนื้อหาสาระของหลักสูตร	1.138	.569	183.776	1.482	.384	.682
งบประมาณ	3.746	1.873	107.384	.866	2.163	.119
ผู้ปกครอง	3.361	1.681	114.434	.923	1.821	.166
ชุมชนหรือองค์กร	4.914	2.457	124.802	1.006	2.441	.091
รวม	2.108	1.054	93.466	.754	1.398	.251

จากตาราง 9 พบว่า ครูที่อยู่ตามขนาดของโรงเรียน มีปัญหาและความต้องการของครู
ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ แต่เมื่อพิจารณาในราย
ด้าน พบว่า ครูที่อยู่ตามขนาดของโรงเรียน มีปัญหาด้านชุมชนและองค์กร แตกต่างกัน อย่างมี

นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพบความแตกต่างกันจึงนำไปวิเคราะห์รายคู่ ด้วยวิธี LSD ดังตาราง 10

ตาราง 10 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ปัญหาของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้วยวิธี LSD

ตัวแปรที่ศึกษา	ขนาดของโรงเรียน	ขนาดของโรงเรียน	Mean Difference	Std. Error	p
ปัญหารายด้าน					
โครงสร้างหลักสูตรการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พ.ศ 2544	กลาง	ใหญ่	-.31	.23	.188
		ใหญ่พิเศษ	6.02E-02	.22	.789
	ใหญ่	กลาง	.31	.23	.188
		ใหญ่พิเศษ	.37	.22	.089
	ใหญ่พิเศษ	กลาง	-6.02E-02	.22	.789
		ใหญ่	-.37	.22	.089
บุคลากร	กลาง	ใหญ่	-.27	.21	.205
		ใหญ่พิเศษ	-5.68E-02	.20	.776
	ใหญ่	กลาง	.27	.21	.205
		ใหญ่พิเศษ	.21	.19	.280
	ใหญ่พิเศษ	กลาง	5.68E-02	.20	.776
		ใหญ่	-.21	.19	.280
อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้	กลาง	ใหญ่	-2.03E-02	.19	.991
		ใหญ่พิเศษ	.22	.18	.218
	ใหญ่	กลาง	2.03E-02	.19	.991
		ใหญ่พิเศษ	.23	.17	.197
	ใหญ่พิเศษ	กลาง	-.22	.18	.218
		ใหญ่	-.23	.17	.197
เนื้อหาสาระของหลักสูตร	กลาง	ใหญ่	.21	.21	.313
		ใหญ่พิเศษ	.35	.20	.084
	ใหญ่	กลาง	-.21	.21	.313
		ใหญ่พิเศษ	.14	.19	.480
	ใหญ่พิเศษ	กลาง	-.35	.20	.084
		ใหญ่	-.14	.19	.480

ตาราง 10 (ต่อ)

ตัวแปรที่ศึกษา	ขนาดของ โรงเรียน	ขนาดของ โรงเรียน	Mean Difference	Std. Error	P
ปัญหารายด้าน					
งบประมาณ	กลาง	ใหญ่	.36	.22	.106
		ใหญ่พิเศษ	.44	.21	.039*
	ใหญ่	กลาง	-.36	.22	.106
		ใหญ่พิเศษ	8.05E-02	.20	.693
	ใหญ่พิเศษ	กลาง	-.44	.21	.039*
		ใหญ่	-8.05E-02	.20	.693
ผู้ประกอบการ	กลาง	ใหญ่	.37	.25	.142
		ใหญ่พิเศษ	.29	.24	.224
	ใหญ่	กลาง	-.37	.25	.142
		ใหญ่พิเศษ	-7.74E-02	.23	.737
	ใหญ่พิเศษ	กลาง	-.29	.24	.224
		ใหญ่	7.74E-02	.23	.737
ชุมชนหรือองค์กร	กลาง	ใหญ่	.59	.23	.013*
		ใหญ่พิเศษ	.52	.22	.023*
	ใหญ่	กลาง	-.59	.23	.013*
		ใหญ่พิเศษ	-7.62E-02	.22	.726
	ใหญ่พิเศษ	กลาง	-.52	.22	.023*
		ใหญ่	7.62E-02	.22	.726
รวม	กลาง	ใหญ่	.14	.17	.429
		ใหญ่พิเศษ	.26	.16	.116
	ใหญ่	กลาง	-.14	.17	.429
		ใหญ่พิเศษ	.12	.16	.435
	ใหญ่พิเศษ	กลาง	-.26	.16	.116
		ใหญ่	-.12	.16	.435

จากตาราง 10 หลังวิเคราะห์รายคู่ ด้วยวิธี LSD พบว่า ครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง กับครูที่อยู่ในโรงเรียนใหญ่ ครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลางกับครูที่อยู่ในโรงเรียนใหญ่พิเศษ มีปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านชุมชนหรือองค์กร และครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง กับครูที่อยู่ในโรงเรียนใหญ่พิเศษ มีปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ด้านงบประมาณแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 11 เปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ ความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
จำแนกตามขนาดของโรงเรียน ด้วยวิธี LSD

ตัวแปรที่ศึกษา	ขนาดของ โรงเรียน	ขนาดของ โรงเรียน	Mean Difference	Std. Error	P
ความต้องการรายด้าน					
โครงสร้างหลักสูตรการจัดการศึกษา ขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544	กลาง	ใหญ่	-.18	.26	.489
		ใหญ่พิเศษ	.30	.25	.231
	ใหญ่	กลาง	.18	.26	.489
		ใหญ่พิเศษ	.47	.24	.048*
	ใหญ่พิเศษ	กลาง	-.30	.25	.231
		ใหญ่	-.47	.24	.048*
บุคลากร	กลาง	ใหญ่	.24	.24	.320
		ใหญ่พิเศษ	.28	.23	.228
	ใหญ่	กลาง	-.24	.24	.320
		ใหญ่พิเศษ	3.87E-02	.22	.863
	ใหญ่พิเศษ	กลาง	-.28	.23	.228
		ใหญ่	-3.87E-02	.22	.863
อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้	กลาง	ใหญ่	.13	.21	.557
		ใหญ่พิเศษ	.34	.20	.098
	ใหญ่	กลาง	-.13	.21	.557
		ใหญ่พิเศษ	.22	.20	.278
	ใหญ่พิเศษ	กลาง	-.34	.20	.098
		ใหญ่	-.22	.20	.278
เนื้อหาสาระของหลักสูตร	กลาง	ใหญ่	.20	.28	.469
		ใหญ่พิเศษ	.22	.27	.419
	ใหญ่	กลาง	-.20	.28	.469
		ใหญ่พิเศษ	1.36E-02	.26	.958
	ใหญ่พิเศษ	กลาง	-.22	.27	.419
		ใหญ่	-1.36E-02	.26	.958

ตาราง 11 (ต่อ)

ตัวแปรที่ศึกษา	ขนาดของ โรงเรียน	ขนาดของ โรงเรียน	Mean Difference	Std. Error	p
ความต้องการรายด้าน					
งบประมาณ	กลาง	ใหญ่	.24	.21	.259
		ใหญ่พิเศษ	.42	.20	.040*
	ใหญ่	กลาง	-.24	.21	.259
		ใหญ่พิเศษ	.18	.20	.355
	ใหญ่พิเศษ	กลาง	-.42	.20	.040*
		ใหญ่	-.18	.20	.355
ผู้ปกครอง	กลาง	ใหญ่	.42	.22	.061
		ใหญ่พิเศษ	.26	.21	.210
	ใหญ่	กลาง	-.42	.22	.061
		ใหญ่พิเศษ	-.15	.20	.458
	ใหญ่พิเศษ	กลาง	-.26	.21	.210
		ใหญ่	.15	.20	.458
ชุมชนหรือองค์กร	กลาง	ใหญ่	.48	.23	.038*
		ใหญ่พิเศษ	.38	.22	.084
	ใหญ่	กลาง	-.48	.23	.038*
		ใหญ่พิเศษ	-9.85E-02	.21	.642
	ใหญ่พิเศษ	กลาง	-.38	.22	.084
		ใหญ่	9.85E-02	.21	.642
รวม	กลาง	ใหญ่	.22	.20	.273
		ใหญ่พิเศษ	.31	.19	.100
	ใหญ่	กลาง	-.22	.20	.273
		ใหญ่พิเศษ	9.63E-02	.18	.599
	ใหญ่พิเศษ	กลาง	-.31	.19	.100
		ใหญ่	-9.63E-02	.18	.599

จากตาราง 11 หลังวิเคราะห์รายคู่ ด้วยวิธี LSD พบว่า ครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลาง กับครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่ มีความต้องการในการจัดกิจกรรมพัฒนาด้านชุมชนหรือองค์กร และครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดกลางกับครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ มีความต้องการในการจัดกิจกรรมพัฒนาด้านงบประมาณ ขณะที่ ครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาดใหญ่มากับครูที่อยู่ในโรงเรียนขนาด

ใหญ่พิเศษ มีความต้องการในการจัดกิจกรรมพัฒนา ด้านโครงสร้างหลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 12 การเปรียบเทียบปัญหา และ ความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
จำแนกตามประสบการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ตัวแปรที่ศึกษา	เคยเข้ารับการอบรม			ไม่เคยเข้ารับการอบรม			t	p
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล		
ปัญหารายด้าน								
โครงสร้างหลักสูตรการจัด การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544	2.73	1.04	ปาน กลาง	3.15	0.96	ปาน กลาง	2.084	.039*
บุคลากร	2.73	0.91	ปาน กลาง	3.05	0.87	ปาน กลาง	-1.775	.078
อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้	2.97	0.89	ปาน กลาง	3.28	0.59	ปาน กลาง	-1.910	.058
เนื้อหาสาระของหลักสูตร	2.60	0.96	ปาน กลาง	2.82	0.75	ปาน กลาง	-1.200	.232
งบประมาณ	3.02	1.02	ปาน กลาง	3.12	0.85	ปาน กลาง	-.495	.622
ผู้ปกครอง	2.97	1.07	ปาน กลาง	2.89	1.18	ปาน กลาง	.405	.686
ชุมชนหรือองค์กร	3.00	1.06	ปาน กลาง	2.95	1.04	ปาน กลาง	.246	.806
รวม	2.86	0.80	ปาน กลาง	3.04	0.62	ปาน กลาง	-1.173	.243

ตาราง 12 (ต่อ)

ตัวแปรที่ศึกษา	เคยเข้ารับการอบรม			ไม่เคยเข้ารับการอบรม			t	p
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล		
ความต้องการรายด้าน								
โครงสร้างหลักสูตรการจัด การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544	3.37	1.21	ปานกลาง	3.62	0.90	มาก	-1.081	.282
บุคลากร	3.44	1.11	ปานกลาง	3.68	0.90	มาก	-1.129	.261
อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้	3.49	0.98	ปานกลาง	3.96	0.75	มาก	-2.571	.011*
เนื้อหาสาระของหลักสูตร	3.36	1.29	ปานกลาง	3.59	0.98	มาก	-.956	.341
งบประมาณ	3.69	0.98	มาก	3.85	0.83	มาก	-.872	.385
ผู้ปกครอง	3.55	1.00	มาก	3.76	0.86	มาก	-1.085	.280
ชุมชนหรือองค์กร	3.49	1.04	ปานกลาง	3.79	0.95	มาก	-1.180	.240
รวม	3.49	0.91	ปานกลาง	3.75	0.73	มาก	-1.484	.140

จากตาราง 12 พบว่า ครูที่เคยเข้ารับการอบรมและครูที่ไม่เคยเข้ารับการอบรม มีปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทั้ง 7 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ (ค่าเฉลี่ยโดยรวม 2.86, 3.04 และ 3.49, 3.75) แต่เมื่อพิจารณารายละเอียด

ปัญหาของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทั้ง 7 ด้าน ทั้งครูที่เคยเข้ารับการอบรม (ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.60 – 3.02) และครูที่ไม่เคยเข้ารับการอบรม (ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.82 – 3.28) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และ

ความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทั้ง 7 ด้าน ครูที่เคยเข้ารับการอบรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางและมาก (ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.36 - 3.49 และ 3.55 - 3.69) และครูที่ไม่เคยเข้ารับการอบรม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.59 - 3.96)

ตาราง 13 การเปรียบเทียบปัญหา และ ความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
จำแนกตามสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา	ปริญญาทางการศึกษา			ปัญญาด้านอื่นๆ			t	p
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล		
ปัญหารายด้าน								
โครงสร้างหลักสูตรการจัด การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544	2.89	1.03	ปาน กลาง	2.99	0.96	ปาน กลาง	1.495	.139
บุคลากร	2.81	0.87	ปาน กลาง	3.25	1.07	ปาน กลาง	.621	.536
อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้	3.07	0.83	ปาน กลาง	3.33	0.67	ปาน กลาง	1.154	.252
เนื้อหาสาระของหลักสูตร	2.69	0.91	ปาน กลาง	2.82	0.91	ปาน กลาง	.551	.583
งบประมาณ	3.08	0.94	ปาน กลาง	3.45	0.83	ปาน กลาง	.825	.412
ผู้ปกครอง	2.96	1.06	ปาน กลาง	3.25	1.26	ปาน กลาง	-.240	.811
ชุมชนหรือองค์กร	3.03	1.04	ปาน กลาง	3.02	1.09	ปาน กลาง	-.938	.351
รวม	2.93	0.73	ปาน กลาง	3.16	0.72	ปาน กลาง	.606	.546

ตาราง 13 (ต่อ)

ตัวแปรที่ศึกษา	ปริญญาทางการศึกษา			ปริญญาด้านอื่นๆ			t	p
	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล	$\bar{X}$	S.D.	การแปลผล		
ความต้องการรายด้าน								
โครงสร้างหลักสูตรการจัด การศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544	3.52	1.11	มาก	3.31	0.91	ปาน กลาง	1.375	.173
บุคลากร	3.56	1.05	มาก	3.44	0.87	ปาน กลาง	.577	.566
อาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้	3.65	0.90	มาก	3.73	0.86	มาก	1.875	.065
เนื้อหาสาระของหลักสูตร	3.48	1.20	ปาน กลาง	3.44	1.10	ปาน กลาง	.070	.945
งบประมาณ	3.80	0.89	มาก	3.66	0.78	มาก	1.309	.194
ผู้ปกครอง	3.65	0.91	มาก	3.71	0.95	มาก	.600	.551
ชุมชนหรือองค์กร	3.65	0.97	มาก	3.67	1.00	มาก	-.208	.836
รวม	3.62	0.82	มาก	3.57	0.77	มาก	.919	.361

จากตาราง 13 พบว่า ครูที่สำเร็จปริญญากทางการศึกษา และครูที่สำเร็จปริญญาอื่น ๆ มีปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทั้ง 7 ด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญ (ค่าเฉลี่ยโดยรวม 2.93, 3.16 และ 3.62, 3.57) แต่เมื่อพิจารณารายละเอียด

ปัญหาของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทั้ง 7 ด้าน ทั้งครูที่สำเร็จปริญญากทางการศึกษา (ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.69 – 3.08) และครูที่สำเร็จปริญญาอื่น ๆ (ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.82 – 3.45) มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง และ

ความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทั้ง 7 ด้าน ครูที่สำเร็จปริญญากทางการศึกษา มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางและมาก (ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.48 และ 3.52 - 3.80) และครูที่สำเร็จปริญญาอื่น ๆ มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางและมาก (ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.31 - 3.44 และ 3.66 - 3.73)

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แบ่งออกเป็น 7 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างหลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้ ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร ด้านงบประมาณ ด้านผู้ปกครอง และด้านชุมชนหรือองค์กร

จากการรวบรวมข้อเสนอแนะเกี่ยวกับ ปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทั้ง 7 ด้าน พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากไม่ค่อยเขียนตอบเท่าที่ควร ซึ่งพอสรุปแต่ละด้าน ได้ดังนี้

1. ด้านโครงสร้างหลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544

ควรกำหนด โครงสร้างให้ชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติ อาจมีการจัดกรอบ โครงสร้างหลักสูตร บอกเนื้อหาหรือกำหนดแนวทางของกิจกรรมมาให้เป็นตัวอย่าง เพื่อนำไปบริหารจัดการได้เหมาะสม

ควรมีคู่มือการจัดกิจกรรมที่เป็นมาตรฐานให้กับโรงเรียน เพื่อเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมและการประยุกต์ใช้ รวมทั้งมีเครื่องมือในการวัด/ประเมินผลที่เป็นแนวทางที่ชัดเจน

ควรมีการอบรมครูให้ทราบถึง จุดประสงค์ของโครงสร้างหลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้ครูจัดได้ตรงตามจุดประสงค์นั้น ๆ

2. ด้านบุคลากร

ผู้บริหารไม่ค่อยให้ความสนใจ ในด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมากนัก ส่วนมากเน้นกลุ่มสาระ เพราะมีผลต่อการเรียนต่อ ครูที่ได้รับมอบหมายก็ขาดความรู้โดยตรง สอนบ้างไม่สอน และที่สำคัญไม่มีผลต่อการพิจารณาความดีความชอบ

ถ้าเห็นว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีความสำคัญ ควรมีการจัดสรรครู บุคลากรที่มีความชำนาญในการจัดกิจกรรมอย่างแท้จริง แบบมืออาชีพ โดยเฉพาะขาดแคลนบุคลากรในกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารี ยุวกาชาดอย่างมาก

จำนวนบุคลากรไม่เพียงพอ บุคลากรเฉพาะทางมีน้อย บุคลากรที่มาช่วยงานมีภาระงานประจำมากเกินไป ทำให้ไม่สามารถทำงานแนะแนวได้เต็มที่

เชื่อว่าหลายแห่งขาดบุคลากรในด้านนี้จำนวนมาก เมื่อเกษียณไปแล้ว ก็ไม่มีการบรรจุด้านนี้เข้ามา ทำให้งานออกมาไม่สมบูรณ์หรือมีประสิทธิภาพน้อย

งานแนะแนว แบ่งเป็นงานด้านการสอน ครูแนะแนวสอนกิจกรรมแนะแนวให้แก่ทุกระดับชั้น ดังนั้น จึงต้องจัดหาบุคลากรจากกลุ่มสาระการเรียนรู้ต่าง ๆ มาช่วยสอน ขาดความรู้ และทักษะและขาดความต่อเนื่อง

ครูมีความเข้าใจในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนน้อย ให้ความสนใจ ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนน้อย โดยรวมไม่เห็นความสำคัญ ควรมีการจัดอบรม สัมมนาให้กับครูเพื่อสร้างความเข้าใจในการเป็นครูที่ปรึกษาและจัดกิจกรรมได้ถูกต้องและตรงกัน

ควรมีการบริหารจัดการ เพื่อหาบุคลากรภายนอกที่มีความรู้ ความสามารถในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มาเป็นวิทยากรให้ความรู้และทักษะที่จำเป็นแก่นักเรียนบ้าง

3. ด้านอาคาร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้

สถานที่จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ส่วนมากยังไม่เหมาะสม ในกรณีที่โรงเรียนมีพื้นที่ควรปรับพื้นที่ให้มีร่มเงา กันแดด กันฝน เพราะกิจกรรมมักจะเป็นกิจกรรมกลางแจ้ง โดยเฉพาะลูกเสือ เนตรนารี และยุวกาชาด

ควรมีห้องสอนกิจกรรมแนะแนวเป็นห้องประจำ และเป็นอิสระ สามารถนำนักเรียนมาเรียนรู้และศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับแหล่งเรียนรู้จากห้องนี้

นักเรียนหลายแห่งมีค่าน้ำมาก อาคาร สถานที่ไม่เพียงพอ นอกจากนี้ ขาดแคลนวัสดุ อุปกรณ์ที่สนับสนุน และสื่อประโยชน์ต่อการเรียนรู้

ควรมีงบประมาณสนับสนุนในการนำนักเรียนไปใช้แหล่งเรียนรู้ภายนอก และควรมหาโอกาสพานักเรียนออกไปศึกษาในแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย

4. ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร

ควรมีการจัดสัมมนา เพื่อศึกษา และดำเนินการให้ครอบคลุม เรื่องสมรรถนะและลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน และเผยแพร่เพื่อเป็นแนวทางในการปฏิบัติร่วมกัน

ควรมีการกำหนดขอบข่ายเนื้อหาสาระ หลักสูตร เพื่อใช้เป็นแนวทางในการทำกิจกรรมลักษณะต่าง ๆ และมีตัวอย่างกิจกรรมให้มาก

ควรกำหนดกรอบ หรือเกณฑ์ที่ยึดหยุ่นตามความเหมาะสมของนักเรียน หรือสถานศึกษา และสามารถที่จะบูรณาการกับกลุ่มสาระอื่น ๆ

ควรให้การอบรมในการจัดเนื้อหาสาระหลักสูตรที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

5. ด้านงบประมาณ

หากเห็นความสำคัญจริง ควรมีการพิจารณาจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมกว่าที่เป็นอยู่ เพราะ กิจกรรมที่จัดมีหลากหลายและมีตลอดทั้งปี ทั้ง ๆ ที่งานพัฒนาผู้เรียนเป็นงานที่ช่วยป้องกันปัญหา พัฒนา รวมทั้งแก้ไขปัญหบางประการที่สังคมปัจจุบันมีสลับซับซ้อน และมากขึ้น

ผู้ที่รับผิดชอบในโครงการต่าง ๆ นอกจากจะต้องใช้แรงกาย แรงใจ แรงสติปัญญาแล้วยังต้องเสียค่าใช้จ่ายบางส่วน รวมทั้ง การเบิกจ่ายก็ไม่คล่องตัวและไม่ได้รับการดูแล เอาใจใส่จัดการในเชิงการบริหารจัดการเท่าที่ควร

6. ด้านผู้ปกครอง

ในวันมอบตัวหรือวาระที่ประชุมผู้ปกครองครั้งแรก หัวหน้าสถานศึกษาหรือครูอาจารย์ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาผู้เรียน ควรทำความเข้าใจ และขอความร่วมมือจากผู้ปกครองให้เข้ามามีส่วนร่วม และสนับสนุนให้เด็กได้มีโอกาสทำกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างเต็มความสามารถ

ควรสร้างความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองให้มากขึ้น มีการเก็บข้อมูลผู้ปกครอง หากมีการจัดกิจกรรมบางด้าน ผู้ปกครองสามารถสนับสนุนและเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ควรมีการทำความเข้าใจ และประสานเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลที่จะเป็นประโยชน์แก่นักเรียน ให้ผู้ปกครองได้รับทราบและรับฟังปัญหาร่วมกัน เพื่อหาทางจัดการกับปัญหานั้น ๆ ร่วมกันระหว่างบ้านกับโรงเรียน

ควรมีการทำความเข้าใจร่วมกันว่า นักเรียนในแต่ละระดับชั้นมีความสำคัญ เพราะผู้ปกครองส่วนมาก มักให้ความสำคัญในระดับชั้น ม. 3 หรือ ม. 6 การดูแล ทำความเข้าใจและพัฒนาเด็กเรียนมาอย่างต่อเนื่องจะช่วยให้ทราบและลดปัญหา อันอาจจะเกิดขึ้นได้ทันทั่วทั้ง

ควรเชิญชวนให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เช่น เป็นวิทยากร และสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นวัสดุอุปกรณ์ หรืองบประมาณ

ควรทำความเข้าใจกับผู้ปกครองว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นส่วนหนึ่งที่นักเรียนจะต้องเข้าร่วมอย่างสม่ำเสมอ เพื่อพัฒนาตนเอง ด้านบุคลิกภาพ รวมทั้งสามารถปรับตัวให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

7. ด้านชุมชนหรือองค์กร

โรงเรียนควรมีการประสาน ความร่วมมือกับชุมชนหรือองค์กรต่าง ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมให้มากยิ่งขึ้น

โรงเรียนควรสร้างความสัมพันธ์กับผู้นำชุมชนหรือองค์กรปกครองท้องถิ่น อาจมีการจัดทำโครงการร่วมกัน เพราะความร่วมมือกันระหว่างโรงเรียนกับชุมชน จะช่วยทำให้ชุมชนเข้มแข็ง เมื่อชุมชนมีความเข้มแข็งก็จะมีส่วนช่วยในการดูแลนักเรียน สนับสนุนกิจกรรมนักเรียน รวมทั้งอาจจัดงบประมาณมาสนับสนุนกิจกรรมนักเรียนให้มากขึ้น

ควรรวบรวมข้อมูลชุมชนหรือองค์กรท้องถิ่น เพื่อนำศักยภาพของบุคคลและทรัพยากรของชุมชนมาเอื้อประโยชน์ให้กับนักเรียน ทำให้นักเรียนมีสัมพันธภาพที่ดีต่อชุมชนและองค์กร

ประชาสัมพันธ์ บริการและให้ความร่วมมือกับชุมชนหรือองค์กร ในส่วนหรือกิจกรรมของโรงเรียนที่สามารถให้คุณประโยชน์ต่อบุคลากรในชุมชนหรือองค์กรนั้น ๆ

ข้อเสนอแนะ

เนื่องจาก การเรียนการสอนกิจกรรมอยู่ในโรงเรียน ทำอย่างไรที่จะให้ผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนได้รับทราบผลการกระทำและประโยชน์ เพื่อจะได้เข้ามามีส่วนร่วมมากขึ้น

ผู้รับผิดชอบงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ต้องมีส่วนในการให้แรงจูงใจเกี่ยวกับการให้ ความดี ความชอบเช่นเดียวกับหัวหน้ากลุ่มสาระ

ควรวางแผนบริหารจัดการให้โรงเรียนหรือสถานศึกษา มีครูแนะแนวเพียงพอ และจัด ให้ครูแนะแนวได้พัฒนาตนเอง ทำงานที่ตรงกับความรู้ความสามารถ เพื่อให้เกิดผลดีแก่นักเรียน มากที่สุด

ต้องมีบุคลากรเฉพาะ หรือมีครูที่สอนเฉพาะกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยตรง

เนื่องจาก ผู้วิจัยเป็นอาจารย์ในมหาวิทยาลัย จึงมีข้อเสนอแนะว่า มหาวิทยาลัย ควร สะท้อนให้ถึงกระทรวงศึกษาธิการอย่างเป็นรูปธรรม เกี่ยวกับปัญหา อุปสรรคและความต้องการใน การบริหารจัดการกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในบาง โรงเรียนจำนวน 7 คน ผลการสัมภาษณ์ในแต่ละด้านและข้อเสนอแนะ เป็นดังนี้

ผู้วิจัย ได้ทำการสัมภาษณ์ครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยอาศัยกรอบแนวคิดและกำหนด แบบสัมภาษณ์ปัญหา ความต้องการ และข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ดังต่อไปนี้

1. ในฐานะที่ท่านเป็นครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ท่านมีความคิดเห็นอย่างไร กับ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียน
2. ท่านคิดว่าการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียน มีปัญหาอะไรบ้าง
3. ท่านมีความต้องการในการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียน อย่างไร
4. ท่านมีข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้อย่างไร
 - 4.1 ด้านโครงสร้างหลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544
 - 4.2 ด้านบุคลากร
 - 4.3 ด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้
 - 4.4 ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร
 - 4.5 ด้านงบประมาณ
 - 4.6 ด้านผู้ปกครอง
 - 4.7 ด้านชุมชนหรือองค์กร

จากคำสัมภาษณ์ เนื่องจากการให้ข้อมูลของครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ที่ส่วนมากเห็นว่า กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีปัญหาและอุปสรรคค่อนข้างมาก และความคิดเห็นที่สะท้อนออกมา ส่วนมากเป็นเชิงลบในทุก ๆ ด้าน จึงขอสงวนที่จะไม่ระบุนายละเอียดส่วนตัวของผู้ให้สัมภาษณ์ เพื่อรักษาสีทิสส่วนตัวโดยจะขอสรุป ดังต่อไปนี้

1. ครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้ความเห็นต่อ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนว่า ค่อนข้างมีปัญหาในทุก ๆ ด้าน โดยเฉพาะ กิจกรรมมีมากมาย หลากหลาย ในขณะที่ตัวบุคลากรที่เกี่ยวข้องก็มีมากมาย หลากหลาย แต่ผู้ที่เข้าใจและเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีน้อย รวมทั้งยังมีการะงานด้านอื่น ๆ ที่ต้องรับผิดชอบอีกด้วย จึงทำให้เชื่อว่าแต่ละโรงเรียนก็คงปรับเปลี่ยนไปตามสภาพ ขึ้นอยู่กับวิสัยทัศน์ การเห็นความสำคัญของผู้บริหาร และครูในแต่ละโรงเรียน และที่สำคัญ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ที่กำหนด ครูจำนวนมากสำเร็จการศึกษาในกลุ่มสาระการเรียนรู้หลัก ไม่สามารถสอนหรือจัดกิจกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ว่าจะเป็นกิจกรรมลูกเสือ เนตรนารีและยุวกาชาด
2. ครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้ความเห็นต่อ การดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียน ว่ามีปัญหาค่อนข้างมาก ซึ่งประเด็นสำคัญมีอยู่ 2 ส่วนใหญ่ ๆ คือ เรื่องตัวบุคคล กับงบประมาณ ซึ่งจะขออธิบายในแต่ละประเด็นย่อยต่อไป
3. ครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้ความเห็นต่อ ความต้องการในการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนว่า เป็นเรื่องยากที่จะตอบสนองความต้องการได้ เพราะภาระงานที่ต้องสอนในกลุ่มสาระก็ต้องรับผิดชอบ งานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนก็ต้องเข้ามามีส่วนร่วมในหลาย ๆ กิจกรรม หลาย ๆ ท่านก็ขาด ความรู้ ความสามารถในบางกิจกรรม ความต้องการที่จะพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์อย่างจริงจัง และเห็นคุณค่าอย่างแท้จริงมีมาน้อยเพียงใด หรือทำกันไปตามโครงสร้างที่กำหนดให้ผ่าน ๆ ไป
4. ครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ได้สะท้อนคำพูดที่น่าจะเป็นคำพูดที่สะท้อนความรู้สึกได้ดีในภาพรวมทั้งหมดของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประโยคหนึ่ง คือ

“ไม่อยากเสนอแนะอะไร เพราะมันก็ไม่เกิดผลอะไรดีขึ้น ”

นอกจากนี้ ครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนยังได้กล่าวถึง และให้ข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

- 4.1 ด้านโครงสร้างหลักสูตรการจัดการศึกษาระดับชั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544

หากพิจารณาตามโครงสร้างหลักสูตร จะเห็นว่าค่อนข้างเหมาะสม แต่อาจจะ

รายละเอียดที่ให้ปฏิบัติมากเกินไป ใช้เวลามากเกินไป ปฏิบัติไม่ได้จริง

การบริหารจัดการในโรงเรียน ไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ควรให้นักเรียนมีส่วนจัดการให้มาก มีการเลือกสมาชิกและจัดตั้งชุมนุม ฯลฯ เอง

4.2 ด้านบุคลากร

ผู้บริหารควรให้ความสำคัญและสนใจมากกว่านี้ เพราะ มองว่าชื่อเสียงอยู่ที่ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ

ควรมีการจัดอัตรากำลังแยกเช่นเดียวกับกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพราะจะลดความรู้สึกว่าเป็นงานฝาก

บุคลากรมีน้อย ไม่เพียงพอกับการกิจ และขาดทักษะเฉพาะด้าน จำเป็นที่จะต้องพิจารณาบุคคลที่ต้องการพัฒนาและรับการฝึกอบรม เพื่อมาทำหน้าที่พัฒนาผู้เรียน

จัดหาทรัพยากรบุคคลภายนอกที่มีความรู้ ความสามารถ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาผู้เรียน อาจจะมาจากเครือข่ายผู้ประกอบการและโรงเรียนเครือข่าย

4.3 ด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้

ห้องและพื้นที่ในการจัดกิจกรรมไม่เพียงพอ ไม่เหมาะสม เวลาจัดกิจกรรมเสียงจะรบกวนอาจารย์ผู้สอนวิชาอื่น ๆ น่าจะมีห้องประจำ

วัสดุอุปกรณ์มีไม่เพียงพอ เพราะไม่ค่อยได้รับการจัดสรรงบประมาณ ส่วนมากครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนต้องจัดการและแก้ปัญหาด้วยตัวเอง

ต้องประสานงาน ขอความร่วมมือแหล่งเรียนรู้ภายนอก เพื่อให้นักเรียนได้รับประสบการณ์ที่กว้างขวางและหลากหลาย

4.4 ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร

คนคิดไม่ได้ลงมือทำ ปฏิบัติจริงไม่ค่อยได้ผล

ควรมีการจัดทำเนื้อหาสาระในการพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้ครูผู้รับผิดชอบได้ใช้เป็นแนวทาง และมีการยกตัวอย่างให้มองเห็นภาพที่เป็นไปได้ในสภาพการณ์ต่าง ๆ เพื่อจะได้นำมาประยุกต์ใช้ได้

ควรจัดกิจกรรมหรือโครงการที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหา และการทำงานร่วมกัน

4.5 ด้านงบประมาณ

ควรมีการจัดสรรงบประมาณด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มากกว่าที่เป็นอยู่ งบประมาณที่มีพอสมควรและขั้นตอนการเบิกจ่ายเอื้ออำนวย จะทำให้ผลของการดำเนินการพัฒนาผู้เรียนมีประสิทธิภาพ

บริหารจัดการอย่างไร เพื่อให้มีงบประมาณมาสนับสนุนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้มากขึ้น จะช่วยให้ผู้รับผิดชอบมีกำลังใจ และพร้อมที่จะช่วยพัฒนาผู้เรียนได้ดีขึ้น แต่เพียงระวัง เพราะ เมื่อเงินเข้าไปที่ใด มักจะมีปัญหาตามมา

4.6 ด้านผู้ปกครอง

การประสานงานผ่านสมาคมผู้ปกครองและครู มีความสำคัญต่อการพัฒนาผู้เรียนอย่างมาก เพราะเป็นสมาคมที่มีทั้งครูและผู้ปกครองมีเจตจำนงร่วมกันเพื่อเพิ่มคุณภาพให้นักเรียน

ต้องทำความเข้าใจกับผู้ปกครองให้ทราบตรงกันว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจะพึงมีได้ การพัฒนาคุณลักษณะด้านอื่น ๆ เป็นพลังในการสนับสนุนให้การเรียนรู้ในเชิงวิชาการ มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล

4.7 ด้านชุมชนหรือองค์กร

ควรสนับสนุนให้ชุมชน หรือองค์กรได้มีโอกาส มีบทบาทมากขึ้น เพราะมีความหลากหลายของความรู้ที่ครูไม่มี ให้ชุมชนหรือองค์กรให้ความรู้แก่นักเรียน

ควรมีการประสานความรู้และวิถีชีวิตในชุมชนหรือองค์กร ให้นักเรียนได้เข้าใจ ไม่รู้สึกแปลกแยกตัวเองไปจากบุคคล ชุมชนหรือองค์กรที่นักเรียนอาศัยอยู่

จากคำสัมภาษณ์ผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนดังกล่าวข้างต้นหลายประเด็น ไม่ได้นำมาอธิบายซ้ำ เพราะใกล้เคียง หรือซ้ำกับข้อมูลที่ผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตอบแบบสอบถามกลับคืนมา เพราะหลาย ๆ การให้สัมภาษณ์มีการตอบที่ไม่แตกต่างกับครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่ได้ประมวลมาจากจำนวน 127 คน ที่นำเสนอมาก่อนแล้ว

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการพื้นฐานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ทั้ง 3 เขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วยโรงเรียนจำนวนทั้งสิ้น 117 โรงเรียน โดยจำแนกตามเขตพื้นที่การศึกษา ขนาดของโรงเรียน ประสพการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา

ความมุ่งหมายของการศึกษาวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเขต พื้นที่การศึกษา ขนาดของโรงเรียน ประสพการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา
2. เพื่อเปรียบเทียบปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามเขต พื้นที่การศึกษา ขนาดของโรงเรียน ประสพการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา

สมมติฐานการวิจัย

1. ปัญหาของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร มีความแตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามเขต พื้นที่การศึกษา ขนาดของโรงเรียน ประสพการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา
2. ความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในโรงเรียนเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร มีความแตกต่างกัน เมื่อจำแนกตามเขต พื้นที่การศึกษา ขนาดของโรงเรียน ประสพการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และสาขาวิชาที่สำเร็จการศึกษา

ขอบเขตของการศึกษาวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัย เป็นครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการพื้นฐานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ทั้ง 3 เขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งประกอบไปด้วยโรงเรียนจำนวนทั้งสิ้น 117 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

ผู้วิจัยเลือกกลุ่มตัวอย่างจากครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทุกพื้นที่การศึกษาและทุกโรงเรียนในกรุงเทพมหานคร โดยผู้วิจัยขอความอนุเคราะห์จากผู้อำนวยการโรงเรียนทั้ง 117 แห่ง ขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามจากผู้ที่ได้รับผิดชอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนละ 3 คน ตอบแบบสอบถามปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน หากตอบครบถ้วนทุกโรงเรียนจะได้กลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้นจำนวน 351 คน และจากการส่งแบบสอบถามปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ผลของการตอบและส่งคืนกลับมาเป็นจำนวน 127 คน และสัมภาษณ์ครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 7 คน

ตัวแปรที่ศึกษาวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ข้อมูลส่วนตัวของครู ประกอบด้วย เพศ เขตพื้นที่การศึกษา ขนาดของโรงเรียน ประสบการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และสาขาที่สำเร็จการศึกษา
2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 แบบสอบถาม (Questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยทำการเก็บข้อมูลจากแหล่งปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นการออกแบบสอบถาม ซึ่งรายละเอียดของแบบสอบถามประกอบด้วยคำถาม 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการพื้นฐานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ทั้ง 3 เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการพื้นฐานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ทั้ง 3 เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร

ชุดที่ 2 แบบสัมภาษณ์ (Interview)

ผู้วิจัยใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อให้ได้ข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนปัญหา ความต้องการ ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยสัมภาษณ์ผู้สมัครใจให้ข้อมูล จำนวน 7 คน

วิธีการดำเนินการศึกษาวิจัย

1. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ มี 2 ชุด ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการพื้นฐานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ทั้ง 3 เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร

2. การเก็บรวบรวมข้อมูล ส่งจดหมายพร้อมแบบสอบถามปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลจากครูผู้สอน ในโรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการพื้นฐานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ทั้ง 3 เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร ในการตอบแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวนทั้งหมด 351 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนจำนวน 127 ชุด คิดเป็นร้อยละ 36.18 และเก็บรวบรวมข้อมูลโดยการสัมภาษณ์จากครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จำนวน 7 คน แล้วนำข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ มาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. สถิติพื้นฐาน
 - 1.1. ค่าร้อยละ (Percentage)
 - 1.2. ค่าเฉลี่ย (Mean = $\bar{X}$)
 - 1.3. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation = SD)
2. สถิติทดสอบสมมติฐานในการวิจัย
 - 2.1 ใช้สถิติที (t-test : Independent)
 - 2.2 สถิติทดสอบเอฟ (F-test : One - Way Analysis of Variance)

สรุปผลการศึกษาวิจัย

ผลการวิจัยครั้งนี้ ปรากฏผลดังนี้

1. ปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการพื้นฐานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ทั้ง 3 เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า

1.1 ครูผู้สอน เพศชายและเพศหญิง มีปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่ครูผู้สอนเพศชายจะมีปัญหามากกว่า ในส่วนของความต้องการ

ของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ครูผู้สอนเพศชาย โดยรวมอยู่ในระดับมาก และครูผู้สอนเพศหญิง โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง

1.2 ครูผู้สอนในเขตพื้นที่การศึกษา เขต 1 เขต 2 เขต 3 มีปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่ครูผู้สอนในเขตพื้นที่การศึกษา เขต 3 มีปัญหามากกว่าเขตพื้นที่การศึกษา เขต 1 เขต 2 ในขณะที่ครูผู้สอนในเขตพื้นที่การศึกษา เขต 3 และเขต 1 มีความต้องการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมากกว่า เขต 2

1.3 ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดกลาง ขนาดใหญ่ ขนาดใหญ่พิเศษ มีปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่โรงเรียนขนาดใหญ่มีปัญหามากกว่าโรงเรียนขนาดอื่น ๆ ในขณะที่ ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่มีความต้องการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดใหญ่พิเศษ และขนาดกลางมีความต้องการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดกลาง มีความต้องการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มากกว่าขนาดอื่น ๆ

1.4 ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทั้งที่เคยเข้ารับการอบรมและไม่เคยเข้ารับการอบรม มีปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ที่ไม่เคยเข้ารับการอบรม มีปัญหามากกว่า ในขณะที่ ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ที่เคยเข้ารับการอบรม มีความต้องการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่ครูผู้สอนที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ที่ไม่เคยเข้ารับการอบรม มีความต้องการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโดยรวมอยู่ในระดับมาก

1.5 ครูผู้สอนที่สำเร็จการศึกษา ปริญญาทางการศึกษา และปริญญาด้านอื่น ๆ มีปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่ครูผู้สอนที่สำเร็จการศึกษา ปริญญาด้านอื่น ๆ มีปัญหามากกว่า ในขณะที่ ครูผู้สอนทั้งที่สำเร็จการศึกษา ปริญญาทางการศึกษา และปริญญาด้านอื่น ๆ มีความต้องการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่ครูผู้สอนที่สำเร็จการศึกษา ปริญญาด้านอื่น ๆ มีปัญหามากกว่าเล็กน้อย

2. การเปรียบเทียบปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้ครูผู้สอน โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการพื้นฐานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ทั้ง 3 เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามตัวแปรเพศ เขตพื้นที่การศึกษา ขนาดของโรงเรียน ประสบการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และสาขาที่สำเร็จการศึกษา พบว่า

2.1 เพศ : ครูผู้สอนเพศหญิงและครูผู้สอนเพศชาย มีปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า

ครูผู้สอนเพศชายและครูผู้สอนเพศหญิง มีปัญหามากกว่าครูผู้สอนเพศหญิงเกือบทุกด้าน ยกเว้นด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตรที่ไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณารายด้าน ครูผู้สอนเพศชายเห็นว่าด้านงบประมาณมีปัญหามากที่สุด และส่วนครูผู้สอนเพศหญิงเห็นว่าด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้ มีปัญหามากที่สุด

2.2 ประสบการณ์เกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน : ครูที่เคยเข้ารับการอบรมและครูที่ไม่เคยเข้ารับการอบรม มีปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ปัญหาด้านโครงสร้างหลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และครูที่เคยเข้ารับการอบรมเห็นว่า ด้านงบประมาณมีปัญหามากที่สุด ส่วนครูที่ไม่เคยเข้าอบรม เห็นว่าด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้ มีปัญหามากที่สุด

2.3 สาขาที่สำเร็จการศึกษา : ครูผู้สอนที่สำเร็จการศึกษา ปริญญาทางการศึกษา และปริญญาด้านอื่น ๆ มีปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้านครูผู้สอนที่สำเร็จการศึกษา ปริญญาทางการศึกษาและปริญญาด้านอื่น ๆ เห็นว่าด้านงบประมาณมีปัญหามากที่สุด

2.4 เขตพื้นที่การศึกษา : ครูผู้สอนในเขตพื้นที่การศึกษา เขต 1 เขต 2 เขต 3 มีปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

2.5 ขนาดของโรงเรียน : ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ มีปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านชุมชนหรือองค์กร มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อนำไปพิจารณารายคู่ พบว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดกลางกับขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ มีปัญหาด้านชุมชนหรือองค์กร แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยังพบว่า ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดกลางกับขนาดใหญ่พิเศษ มีปัญหาด้านงบประมาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. การเปรียบเทียบความต้องการของผู้ครูผู้สอนในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนสังกัดสำนักงานคณะกรรมการพื้นฐานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ทั้ง 3 เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร จำแนกตามตัวแปรเพศ เขตพื้นที่การศึกษา ขนาดของโรงเรียน ประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และสาขาที่สำเร็จการศึกษา พบว่า

3.1 เพศ : ครูผู้สอนเพศหญิงและครูผู้สอนเพศชาย มีความต้องการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แตกต่างกัน อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่า ครูผู้สอนเพศชายและครูผู้สอนเพศหญิง มีความต้องการมากกว่าครูผู้สอนเพศหญิงทุกด้าน

เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ครูผู้สอนเพศชายและครูผู้สอนเพศหญิง มีความต้องการด้านงบประมาณมากที่สุด

3.2 ประสบการณ์ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน : ครูที่เคยเข้ารับการอบรมและครูที่ไม่เคยเข้ารับการอบรม มีความต้องการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ แต่เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ครูที่เคยเข้ารับการอบรม มีความต้องการด้านงบประมาณมากที่สุด แต่ครูที่ไม่เคยเข้ารับการอบรม มีความต้องการด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้ มากที่สุด

3.3 สาขาที่สำเร็จการศึกษา : ครูผู้สอนที่สำเร็จการศึกษา ปริญญาทางการศึกษา และปริญญาด้านอื่น ๆ มีความต้องการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และ พบว่า ครูผู้สอนที่สำเร็จการศึกษา ปริญญาทางการศึกษา มีความต้องการด้านงบประมาณมากที่สุด และครูผู้สอนที่สำเร็จการศึกษา ปริญญาด้านอื่น ๆ มีความต้องการด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้ มากที่สุด

3.4 เขตพื้นที่การศึกษา : ครูผู้สอนในเขตพื้นที่การศึกษา เขต 1 เขต 2 เขต 3 มีความต้องการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยมีความต้องการด้านโครงสร้างหลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้ และด้านงบประมาณ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณาเป็นรายคู่ พบว่า ความต้องการด้านหลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ของครูผู้สอนพื้นที่การศึกษา เขต 1 กับเขต 3 ความต้องการด้านบุคลากรของครูผู้สอนพื้นที่การศึกษา เขต 1 กับเขต 3 ความต้องการด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้ของครูผู้สอนพื้นที่การศึกษา เขต 1 กับเขต 2 และเขต 2 กับเขต 3 และความต้องการด้านงบประมาณของครูผู้สอนพื้นที่การศึกษา เขต 2 กับเขต 3 แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.5 ขนาดของโรงเรียน : ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ มีความต้องการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลในประเด็นที่สำคัญ ดังนี้

1. การศึกษาปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการพื้นฐานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ทั้ง 3 เขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร พบว่า

1.1 ครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทั้งเพศชายและเพศหญิง มีปัญหาทั้ง 7 ด้านแตกต่างกันไม่มาก แต่ที่น่าสังเกต ครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพศหญิง จะมีปัญหาและความต้องการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนน้อยกว่าครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพศชาย อาจจะเป็นเพราะลักษณะงานเหมาะกับเพศสภาพ พร้อมจะเสียสละ อุทิศเวลา ลงทุน ลงแรงในการจัดกิจกรรมมากกว่า และจากการวิเคราะห์ ที่ให้เห็นชัดเจนว่า งบประมาณในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นปัญหาและเป็นความต้องการของครูผู้สอนทั้งเพศชายและเพศหญิง เพราะการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนต้องมีค่าใช้จ่าย หากไม่ได้รับงบประมาณสนับสนุนเพียงพอจากผู้บริหาร ครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจะต้องจ่ายเอง ย่อมเป็นไปได้ยาก

1.2 ครูที่เคยเข้ารับการอบรมมีปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนน้อยกว่าครูที่ไม่เคยเข้ารับการอบรม เพราะการที่ครูเคยเข้ารับการอบรมย่อมทำให้มีความรู้ ความสามารถและมีความมั่นใจมากกว่า นัยยะที่สัมพันธ์กันในเรื่องของครูที่ไม่เคยเข้ารับการอบรม จะมีความต้องการในด้านต่าง ๆ มากกว่า เนื่องจาก การเข้าไปเรียนรู้ในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน จะช่วยให้ได้รับประสบการณ์และแนวทางการใช้เครื่องมือ ทำให้เกิดความเชื่อมั่นในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1.3 ครูผู้สอนที่สำเร็จการศึกษาปริญญาทางการศึกษา และปริญญาด้านอื่น ๆ มีปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนแตกต่างกันพอสมควร โดยครูผู้สอนที่สำเร็จการศึกษาปริญญาด้านอื่น ๆ มีปัญหามากกว่า ทั้งนี้ เพราะไม่ได้เรียนรายวิชาชีพครู โดยเฉพาะวิชาทางด้านจิตวิทยาและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน แต่สิ่งที่น่าแปลกใจ คือ ครูผู้สอนที่สำเร็จการศึกษาปริญญาด้านอื่น ๆ มีความต้องการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนน้อยกว่า ครูผู้สอนที่สำเร็จการศึกษา ปริญญาทางการศึกษา อาจเป็นเพราะ ไม่ถนัดและไม่สนใจที่จะพัฒนาตนเอง เพื่อรับผิดชอบในงานที่มองว่าเป็นงานฝากมากกว่า

1.4 ครูผู้สอนในเขตพื้นที่การศึกษา เขต 1 เขต 2 เขต 3 มีปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวมแตกต่างกันไม่มาก อาจเป็นเพราะ มีการกระจายตัวของครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีคุณสมบัติไม่แตกต่างกัน แต่เมื่อพิจารณาความต้องการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พบความแตกต่างกัน โดยเฉพาะในด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้ ด้านงบประมาณ และด้านโครงสร้างหลักสูตรขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ซึ่งน่าจะมียผลจากสภาพทางเศรษฐกิจของชุมชน กลุ่มบุคคลในเขตพื้นที่การศึกษานั้น ผู้วิจัยขอเสนอว่าสมควรที่จะมีการศึกษาว่า ความแตกต่างนี้มาจากเหตุผลใด

1.5 ครูผู้สอนในโรงเรียนขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ มีปัญหาในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยรวมแตกต่างกันเล็กน้อย โดยเฉพาะ ด้านชุมชนหรือองค์กร ซึ่งค่อนข้างเป็นเหตุผลที่ชัดเจนว่า โรงเรียนขนาดใหญ่และขนาดใหญ่พิเศษ มีปัจจัยหลาย ๆ ด้าน

เอื้อมากกว่าโรงเรียนขนาดกลาง ส่วนความต้องการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของครูผู้สอน ในโรงเรียนขนาดกลาง ขนาดใหญ่ และขนาดใหญ่พิเศษ จะไม่มีความแตกต่างกันนัก เพราะ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในทัศนะและความคิด ความรู้สึกของครูที่รับผิดชอบในการจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนคงไม่แตกต่างกัน เพราะต่างมีความมุ่งหวังที่จะให้การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ออกมาดี มีคุณภาพ

จากการพิจารณา ภาพโดยรวม จะพบว่า ตัวแปรอิสระทุกตัวที่ศึกษา จะได้ ผลการวิจัยที่ค่อนข้างตรงกัน ในแง่ของปัญหาและความต้องการของครูผู้สอนในการจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน คือ ปัญหาและความต้องการด้านงบประมาณ มีมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัย ของ คติ ปรีชา (2550 : 91-99) ได้ศึกษาสภาพการบริหาร สภาพปัญหาและแนวทางการ พัฒนาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถาบันการอาชีวศึกษาจังหวัดลำปาง พบว่า กิจกรรมซึ่งสมควร ได้รับการพัฒนา คือ การสนับสนุนงบประมาณอย่างเพียงพอต่อการดำเนินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และการศึกษาของ ฮอร์ลอเวย์ (2002 : Online) ได้ศึกษากิจกรรมนอกหลักสูตรและการสร้าง แรงจูงใจของนักเรียน พบว่า กิจกรรมนอกหลักสูตรสามารถสร้างรายได้ให้แก่ นักเรียนและพร้อมทั้ง ได้ประสบการณ์การเรียนรู้ อีกส่วนหนึ่งที่สำคัญขาดไม่ได้เลย คือ งบประมาณสนับสนุนการจัด กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งงบประมาณจะช่วยผลักดันให้การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของ สถานศึกษาประสบความสำเร็จได้ ปัญหาและความต้องการด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์ และแหล่งการเรียนรู้ สอดคล้องกับงานเขียนของ พัทณี สิทธิพลากุล (2547 : 26) กล่าวว่า ปัญหา ในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่พบคือ โรงเรียนมีวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่ที่ไม่เหมาะสมกับการ ดำเนินกิจกรรมพัฒนาความถนัด ความสนใจ ตามความต้องการของผู้เรียน ขาดแหล่งเรียนรู้และ ครูได้รับการอบรม สัมมนา เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถน้อยและไม่ต่อเนื่อง และงานวิจัยของ ดาริน สุทธิสอาด (2547 : 78 - 82) ได้ศึกษาปัญหาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตาม หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2544 ของโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัญหาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่พบคือ วัสดุครุภัณฑ์ไม่เพียงพอ สถานที่ ไม่เหมาะสมในการจัดกิจกรรม ขาดแหล่งเรียนรู้ และปัญหาและความต้องการด้านชุมชนหรือองค์กร สอดคล้องกับงานวิจัยของ มอริสเซีย (Morrissey, 2005 : Online) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่าง กิจกรรมที่จัดภายนอกโรงเรียนและการพัฒนาที่ดีของเยาวชน จะส่งผลให้เกิดความร่วมมือกัน ระหว่างชุมชนและครอบครัว พบว่า กิจกรรมที่จัดภายนอกโรงเรียนมีผลต่อการเสนอแนวทาง แก้ปัญหา และใช้กิจกรรมมาเป็นเครื่องมือพัฒนาคุณภาพชีวิตของเยาวชน เช่น กิจกรรมทาง ศาสนา กิจกรรมนอกหลักสูตร กิจกรรมอาสาสมัคร เรียงความสำคัญตามลำดับ

2. ข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดและการสัมภาษณ์ปัญหาและความต้องการของ ครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน พอสรุปประเด็นสำคัญได้ ดังนี้

2.1 ปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับบุคลากร นับว่าเป็นความผิดพลาดในระดับนโยบายอย่างมาก ที่มีการกำหนดให้ครูทุกคนทำหน้าที่เป็นครูแนะแนว เพราะโดยความจริงแล้ว ผู้ที่ศึกษาทางด้านใดก็ย่อมมีความรัก ความถนัด ความสนใจในสิ่งที่ตนเองศึกษามา เหมือนเช่น การกำหนดให้มีการเรียนเฉพาะทางของแพทย์ **ในความเป็นจริงการสร้างมนุษย์มีความสำคัญยิ่งกว่าการซ่อมมนุษย์** โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การที่ครูที่ทำหน้าที่สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนจะเป็นผู้ที่คอยป้องกัน พัฒนาและแก้ไข ในหลากหลายเรื่องราวที่เกี่ยวกับตัวเด็กนักเรียน เมื่อเด็กนักเรียนมีความพร้อมและมีปัญหาต่าง ๆ น้อยหรือไม่มีปัญหา การที่ผู้บริหารและครูผู้รับผิดชอบในรายวิชาต่าง ๆ ที่จะให้ความรู้ ทักษะ ความสามารถกับเด็กนักเรียน ก็จะสามารถทำได้ง่ายและสะดวกมากขึ้น นั่นย่อมหมายถึง การพัฒนาเด็กนักเรียนอย่างมีคุณภาพที่ดี

2.2 ปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับงบประมาณ ในการทำงานถ้าผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญเกี่ยวกับกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน การจัดสรรงบประมาณเพื่อการนี้จะน้อยมาก จึงทำให้ผู้รับผิดชอบหรือผู้สอนจะต้องใช้ความสามารถในการจัดการสูง บางสถานศึกษาขอความอนุเคราะห์จากชุมชนหรือแหล่งทุนจากภายนอกมาช่วยสนับสนุน แต่ก็มีจำนวนน้อยมาก ถ้าต้องการลดปัญหาและพัฒนาเด็ก รัฐควรกำหนดนโยบายและจัดสรรงบประมาณมาให้อย่างจริงจัง ซึ่งจะช่วยลดปัญหาเด็กและเยาวชนในสังคมไทยได้อย่างมาก

2.3 ปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับอาคารสถานที่ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนส่วนมากจะเป็นกิจกรรมที่ตอบสนองความสนใจ ความถนัดและความต้องการของผู้เรียน ตัวกิจกรรมจะเป็นการให้นักเรียนได้ลงมือกระทำ และปฏิบัติร่วมกันอย่างอิสระ ในการดำเนินกิจกรรมจึงต้องการใช้พื้นที่ที่เป็นเอกเทศ เพราะ ตัวกิจกรรมหลาย ๆ กิจกรรม ต้องการพื้นที่ที่จะเคลื่อนย้ายและทำกิจกรรมที่มีบริเวณค่อนข้างกว้าง นอกจากนี้ ในการทำกิจกรรมที่มีความเป็นอิสระและค่อนข้างเปิดโอกาสให้แสดงออกอย่างเต็มที่ การใช้เสียงจากการสื่อสารและเสียงที่เกิดจากตัวกิจกรรมมักจะรบกวนและเป็นปัญหากับครูผู้สอนวิชาการ ถ้าผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักในเรื่องนี้อย่างแท้จริง ก็น่าจะจัดการกับปัญหานี้ได้

2.4 ปัญหาและความต้องการเกี่ยวกับการใช้แหล่งชุมชนหรือองค์กรต่าง ๆ ประเด็นนี้เป็นเรื่องที่ไม่ยุ่งยากมากนัก เนื่องจาก เด็กและเยาวชนในโรงเรียนมาจากแหล่งที่หลากหลาย เพียงแต่ ผู้ที่รับผิดชอบจะต้องทำฐานข้อมูลให้ชัดเจน เกี่ยวกับสถานประกอบการ แหล่งความรู้ วิทยากรในชุมชน เพื่อนำทรัพยากรต่าง ๆ เหล่านี้ในชุมชนและองค์กรมาใช้ให้เป็นประโยชน์ต่อตัวเด็กและเยาวชนให้มากที่สุด

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สถานศึกษาควรจัดอบรมสัมมนา ศึกษาดูงานด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อให้ครูผู้สอนได้รับความรู้และประสบการณ์ พร้อมทั้งจะสอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1.2 ควรมีการติดตามพัฒนาการ และพฤติกรรมของผู้เรียนจากผู้ปกครอง หลังจากผู้เรียนเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

1.3 ควรนำเสนอผลการศึกษาวิจัยรายงานให้ผู้บริหารในระดับกระทรวง ทราบถึงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะของครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เพื่อพิจารณาในการกำหนดนโยบายการดำรงไว้ซึ่งผู้มีความรู้เฉพาะทางด้านจิตวิทยาการแนะแนว สำหรับจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนอย่างมีคุณภาพ

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการทำวิจัยกับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นผู้เรียน และผู้ปกครอง

2.2 ควรมีการนำวิธีวิทยาการวิจัยเชิงคุณภาพมาทำการศึกษาในบริบทต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในมิติเชิงบริบทของตัวแปรแต่ละตัวที่สะท้อนให้เห็นความแตกต่างกันในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การค่าครูสภา.
- กระทรวงศึกษาธิการ,กรมวิชาการ. (2545). **คู่มือการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน (เอกสารประกอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544)**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การค่าครูสภา.
- กระทรวงศึกษาธิการ,กรมวิชาการ. (2546). **แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การค่าครูสภา.
- กระทรวงศึกษาธิการ,กรมวิชาการ. (2551). **แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์องค์การค่าครูสภา.
- กฤษณะ คำสุวรรณ. (2550). **บทบาทของผู้บริหารในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนบูรณะศึกษา เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา)**. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ขจิต ฝอยทอง และ กาญจนา ทองอินทร์. (2546, สิงหาคม). **กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช**. วารสารวิชาการ. 6(8) : 58-62.
- คติ ปรีชา. (2550). **การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของสถาบันการอาชีวศึกษา จังหวัดลำปาง. วิทยานิพนธ์. (การบริหารการศึกษา)**. ลำปาง. มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- ดาริน สุทธิสะอาด. (2547). **ปัญหาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์. (การบริหารการศึกษา)**. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ฉันทนา กล่อมจิต และ คณะ. (2549). **รูปแบบการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่มีประสิทธิภาพ. วารสารศึกษาศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น. 29(2) : 77-88.**
- เฉลิมพล พันธุ์บัว. (2549). **ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมด้านแรงจูงใจและการติดต่อสื่อสาร กับ บทบาทของผู้บริหารในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากทม. วิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. (การบริหารการศึกษา)**. กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

นิตยา วงษ์กันยา. (2552). การศึกษาปัญหาและความต้องการในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครสมุทรปราการ. สารนิพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาการแนะแนว). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

พชนี ลิทธิผลากุล. (2547, พฤศจิกายน). ปัญหาในการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544 โรงเรียนประถมศึกษา สังกัดกรุงเทพมหานคร. วารสารการศึกษา กทม. 28(2) : 25-26.

พิชญา ดิสสร. (2549). การพัฒนาบทเรียนคอมพิวเตอร์มัลติมีเดีย กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เรื่อง กิจกรรมภาษาและยวภาษา สำหรับนักเรียนช่วงชั้นที่ 3. สารนิพนธ์ กศ.ม. (เทคโนโลยีการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ภาวินี ศรีสุขวัฒนานนท์. (2544). 2

เยาวภา อุส่าห์ฤทธิ์. (2547). คู่มือครู การดำเนินงานตามระบบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนประสาทรัฐประชากิจ. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

ยุพิน พุ่มพิบูลย์. (2550). การศึกษาสภาพการมีส่วนร่วมของชุมชนในกิจกรรม เพื่อพัฒนาผู้เรียน โรงเรียนคลองเตย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสมุทรสงคราม. สารนิพนธ์ กศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

สุพัทธา ชัมเจริญ. (2545). การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน. พิมพ์ครั้งที่ 1 กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์ประสานมิตร จำกัด.

Best, John W. (1981). Research in Education. 4thed. Englewood Cliffs, N.J., Prentice-Hall.

Holloway, John H. (2002). Extracurricular activities and student motivation. May 21, 2005, from

http://www.file/result_single_main_content_frame_file/result_single.html.

Morrissey, Kathleen M. & Ronald Jay Werner-Wilson. (2005). The relationship between Out of school activities and positive youth development : an investigation of the Influences of communities and family. May, 21. 2005, from <http://nvweb.hwWilsonweb.com/hww/result>.

ภาคผนวก

แบบสอบถามครูผู้สอน

เรื่อง ปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิจัยเรื่อง “ ปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ” โดยมีจุดมุ่งหมายของการวิจัยเพื่อศึกษาปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 7 ด้าน คือ

1. ด้านโครงสร้างหลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544
2. ด้านบุคลากร
3. ด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้
4. ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร
5. ด้านงบประมาณ
6. ด้านผู้ปกครอง
7. ด้านชุมชนหรือองค์กร

แบบสอบถามฉบับนี้แบ่งออกเป็น 3 ตอน จำนวน 11 หน้า ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แบ่งออกเป็น 7 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างหลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้ ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร ด้านงบประมาณ ด้านผู้ปกครอง ด้านชุมชนหรือองค์กร

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนา แบ่งออกเป็น 7 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างหลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้ ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร ด้านงบประมาณ ด้านผู้ปกครอง ด้านชุมชนหรือองค์กร

ผู้วิจัยขอขอบคุณ ที่ท่านกรุณาตอบแบบสอบถามและให้ข้อมูลครั้งนี้

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน แบ่งออกเป็น 7 ด้าน ได้แก่ ด้านโครงสร้างหลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544 ด้านบุคลากร ด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้ ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร ด้านงบประมาณ ด้านผู้ปกครอง และด้านชุมชนหรือองค์กร

คำชี้แจง ท่านมีข้อเสนอแนะใดบ้างเกี่ยวกับปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โปรดแสดงความคิดเห็นในประเด็นต่อไปนี้โดยอิสระ

1. ด้านโครงสร้างหลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2544

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

2. ด้านบุคลากร

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

3. ด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

4. ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

5. ด้านงบประมาณ

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

6. ด้านผู้ปกครอง

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

7. ด้านชุมชนหรือองค์กร

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

ข้อเสนอแนะอื่น ๆ

.....

.....

ขอขอบคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถามเพื่อการวิจัยครั้งนี้เป็นอย่างดี

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทศพร มณีศรีขำ

ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสัมภาษณ์

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง ปัญหาและความต้องการของครูในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

ตำแหน่ง..... วุฒิทางการศึกษา.....
สาขาวิชาที่ศึกษา..... ประสบการณ์ทำงานปี
โรงเรียน
สัมภาษณ์เมื่อวันที่ เดือน..... พ.ศ. สถานที่สัมภาษณ์
ตั้งแต่เวลา น. ถึงเวลา น.

- 1. ในฐานะที่ท่านเป็นครูผู้สอน ท่านมีความคิดเห็นอย่างไรกับการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- 2. ท่านคิดว่าการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีปัญหาอะไรบ้าง
- 3. ท่านมีความต้องการในการดำเนินการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียน อย่างไร
- 4. ท่านมีข้อเสนอแนะในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในด้านต่าง ๆ ต่อไปนี้อย่างไร
 - 4.1 ด้านโครงสร้างหลักสูตรการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2544
 - 4.2 ด้านบุคลากร
 - 4.3 ด้านอาคารสถานที่ วัสดุอุปกรณ์และแหล่งการเรียนรู้
 - 4.4 ด้านเนื้อหาสาระของหลักสูตร
 - 4.5 ด้านงบประมาณ
 - 4.6 ด้านผู้ปกครอง
 - 4.7 ด้านชุมชนหรือองค์กร
- 5. อื่น ๆ

.....

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นายทศพร มณีศรีขำ
วัน เดือน ปีเกิด	วันที่ 12 ตุลาคม 2496
สถานที่เกิด	ตำบลปลายโพงพาง อำเภออัมพวา จังหวัดสมุทรสงคราม

ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ผู้ช่วยศาสตราจารย์
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ภาควิชาการแนะแนวและจิตวิทยาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ สุขุมวิท 23 เขตวัฒนา กรุงเทพมหานคร

ประวัติการศึกษา

พ.ศ. 2516	ประกาศนียบัตรวิชาการศึกษา วิทยาลัยครูจันทระเกษม
พ.ศ. 2520	การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2524	การศึกษามหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
พ.ศ. 2530	นิเทศศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
พ.ศ. 2545	การศึกษาดุษฎีบัณฑิต มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ